

ختم پنجاب بابائے پنجابی ڈاکٹر فقیر محمد رفیق رحمہ اللہ علیہ شاہ شہری افکار

دلو کے
کھانے

ۛۛ

مرتب: محمد جنید اکرم

مشرق فقیر دلال ارضان ملک باہر پنجابی
مشرق فقیر کے ساری دنیا مشرق فقیر پنجابی

حیام پنجاب، بابائے پنجابی ڈاکٹر فقیر محمد فقیر رحمۃ اللہ علیہ اور شعری افکار

سیلو کے محالے

سیاسی تہ قومی نظماں

ترتیب کار: محمد جنید اکرم

چھپواک: بزور فقیر پاکستان

125/3-B2، ٹاؤن شپ، لاہور، پاکستان

DEEVAY THALLAY

(Punjabi Poetry)

By: Dr. Faqir Muhammad Faqir**Price: Pak Rs.150.00, U.S. \$10.00, U.K. 5:00****Second Edition: October 2007.****Publisher: Bazm-e-Faqir, Pakistan****125/3-B2, Township Lahore.****Phone: 092-042-5150271****Cell: 0322-8078863, 0300-9485536.****ISBN: 978-969-9030-05**

مئل: [REDACTED] روپے
 دوجی وار: اکتوبر 2007ء

بزم فقیر پاکستان بابائے پنجابی ڈاکٹر فقیر محمد فقیر ہوراں دی یاد وچ
 قائم ہون والا علمی ادبی تے ثقافتی ادارہ اے۔ اسیں اپنیاں علمی
 ادبی تے ثقافتی سرگرمیاں جاری رکھن لئی محکمہ اطلاعات تے ثقافت
 حکومت پنجاب دے مالی مل ورتن لئی شکر گزار آں۔ (ادارہ)

اپنے جن

وقار انبالوی

ہوراں دے ناں

فقیر

ساریاں مذہبی صفاں دا میرا مذہب فقیر امام
بے مذہبی تے مذہب نیں حاوی مذہباں تے اسلام

ترتیب

46	چار مستیاں چار مصلے	7	بسم اللہ
48	نویں مجاہد تے غازی	8	مرتب ولوں
51	سادھ	11	لاٹکرا
53	میرا کیہ اے؟	13	دوے تھلے
55	چنگا عشق فقیراے تیرا	15	حمد و ثناء
56	توں کیہ جانے؟	17	تیرا رنگ
59	چودھریاں دے ویہڑے	20	نعرہ
61	یار ماراں دا گلہ	22	کول داوسنیک
63	لوسا تھوں امداد ضرور	23	کار ساز
66	اوڑ	25	سلام
67	دروے	27	نعت
70	نالے حج نالے ونج	30	14 اگست 1947ء
71	6 ستمبر 1965ء دی رات	32	آج دے دن
73	ات خدائی ویر	34	سرت سنبھالو
76	سیاسی چکر	36	میرا دیس
78	کوڑا مان	38	کنڈھے بیٹھے
80	خالی پلا	39	انقلاب
82	ڈاہڈا پچا تھا اے انسان	41	غوث الاعظم
85	ملکی دستور تے سوشلزم	42	سرکاں
87	کھوجی	43	آئے فیرماری آئے

128	فطرانہ عیدِ دا	89	چڑیاں موت گواراں ہاسا
130	چلو	92	راز
132	دو راہ	94	کتے
134	جوٹھ نہ بولو	95	قائد اعظمؒ تے سوشلزم
136	بازی گر	97	بے وسہ ہے
138	لاباں دی بہار	99	دوجی ووہٹی
140	اٹل حکم	102	کلافلندر
142	14 اگست 1957ء	103	بھال
145	پروگرام	105	حساب
147	بیبی کوکاں	107	آزادی
149	بکر عید	110	ناکے بندیاں
151	کال نامہ	112	پچونجہ (55)
153	سہارے	114	ماواں دامان
154	جھوٹے دیوتے	118	کاتب
156	مسجدِ قصی	120	ڈبہ پیر
158	شامرونی مہاجر	123	قتل گڑھ
160	بے آبروئی	126	تاریخی غم دا ہاڑا

بسم اللہ

دیوے تھلے بابائے پنجابی دا پنجواں شعری مجموعہ اے۔ ایہہ کتاب اوہناں اپنی حیاتی وچ ای چھاپنا چاہی پر قدرت نوں منظور نہیں سی۔ میں ایس کتاب دا کتابت شدہ مسودہ جدوں لہھیا تے اوہدے وچوں غزلاں دوہڑے تے رُباعیاں وکھ کر کے صرف سیاسی تے قومی نظماں دا مجموعہ بنا کے ترتیب دتا تے پاکستان دے گولڈن جوبلی جشن دے موقعے تے چھاپے چاڑھیا۔

اوسے ترتیب نال اج ایہہ کتاب اپنے دو بے ایڈیشن دی چھپوائی لئی تیار اے۔ ایس کتاب وچ موجود نظماں ملکی حالات دا اُگھڑواں نقشہ پیش کردیاں نیں۔ ساڈے سیاست دا بنان تے لیڈراں نے گرسی نوں حاصل کرن لئی کیہ کجھ کیتا تے پاک دیس نوں اوہدا کنا بھار چکنا پیا۔ اجے تکلیف دین والے لے منظر ایہناں نظماں وچ کچھے گئے نیں۔ سیاسی لیڈراں نوں چوٹاں تے طنزاں دی کاٹ جو یں ایہناں نظماں وچ نظر آؤندی اے۔ ڈاکٹر فقیر محمد فقیر دی کسے ہور کتاب وچ نہیں دسدی۔ گویا ایہہ شاعری وی اے تے اعلیٰ ادبی معیار دی تے لیڈراں نوں طنزاں وی بہترین روپ وچ کیتیاں کنیاں نیں۔ اگے وانگوں ”دیوے تھلے“ دے ہنیر نوں تھیں اک وار فیر گوہ نال ویکھو گے تے سوچی وی پود گے۔

محمد جنید اکرم
(سیکرٹری)
بزم فقیر پاکستان

۲۱ اکتوبر ۲۰۰۷ء

گولڈن جوہلی مبارک

بزم فقیر پاکستان ولوں سوہنے دیس پاکستان دے گولڈن جوہلی جشن دے موقعے تے دھرتی ماں دے آنکھی پتر تے بابائے پنجابی ڈاکٹر فقیر محمد فقیر دیاں نظماں دا تحفہ پیش کیتا جا رہیا اے۔ استاد محترم جناب پروفیسر حفیظ تائب ہوراں اک دن دسیا کہ اقبال فاروقی (مکتبہ نبویہ والے) ہوراں کول بابائے پنجابی ڈاکٹر فقیر محمد فقیر ہوراں دا اک شعری مجموعہ ”دیوے تھلے“ پیا ہو یا اے جہڑا اُج تیکر چھپیا نہیں۔ میں اقبال فاروقی ہوراں کول اپڑ گیا تے فیر پھیرے تے پھیرا لانداریا۔ اخیر اک دن گوجرانوالیوں ارشد میر مرحوم نے آکے اقبال فاروقی نوں آکھیا کہ ڈاکٹر فقیر ہوراں دا شعری مجموعہ جنید اکرم نوں دے دیو تاں جا کے اقبال فاروقی ہوراں ایہہ مسودہ میرے ہتھ پھڑایا۔

پروفیسر ڈاکٹر اعجاز احمد بیگ ہوراں اپنا پی ایچ ڈی دا مقالہ (ڈاکٹر فقیر محمد فقیر حیاتی تے فن) لکھدیاں ہو یاں مختلف اخباراں تے رسالیاں وچوں جہڑیاں چھپیاں ہو یاں نظماں تلاش کیتیاں اوہ وی میرے سپرد کردتیاں۔ مہینہ وار رسالہ پنجابی تے دوجیاں بعض رسالیاں تے اخباراں وچوں کجھ نظماں مینوں وی لبھیاں۔

جہڑا مسودہ اقبال فاروقی ہوراں کولوں ملیا سی اوہ ڈاکٹر فقیر ہوراں دا قلمی نسخہ نہیں سی بلکہ کتابت شدہ سی۔ مینوں ایس کتاب دی پروف ریڈنگ (proof reading) کردیاں بعض تھاواں تے اوہناں دی ہتھ لکھت دیکھن دی لوڑ محسوس ہوندی رہی پر اوہ یا ارشد میر ہوراں دی لائبریری وچ اے یا ڈاکٹر فقیر ہوراں دے پوترے عبدالباسط ہوراں کول محفوظ اے۔ بد قسمتی نال ارشد میر ہوریں وفات پاچکے نیں تے باسط صاحب نے ایس کتاب دی پروف ریڈنگ آپ ای کر لئی سی۔

ارشاد میر ہوراں دی لا بیری وچ ادھیوں بوہتیاں چھپیاں تے اُن چھپیاں کتاباں ڈاکٹر فقیر ہوراں دیاں نیں۔ ڈاکٹر فقیر ہوراں دی وفات دے بعد میر صاحب ڈاکٹر مرحوم دے گھرانے نال انتہائی قریبی تعلقات ہون پاروں بے شمار نایاب کتاباں بوریاں بھر بھر کے لے گئے۔ ڈاکٹر فقیر دے قلمی شعری تے نثری نسخے وی میر صاحب دی لا بیری وچ موجود نیں جہاں وچوں چار مسودیاں دا ذکر ارشد میر ہوراں اپنے مضمون مطبوعہ ”کھوج“ (قلمی نسخہ نمبر جنوری تا دسمبر 1982ء) شعبہ پنجابی پنجاب یونیورسٹی لاہور پاکستان وچ کیتا اے۔ ایہناں چار قلمی نسخیاں دی تفصیل انج اے: (1) پنجابی زبان تے ادب دی مختصر تاریخ (2) رانجھا ہیر مع تفسیر فقیر (3) رباعیات عمر خیام دا پنجابی رُوپ (4) سنگی (مثنوی)

ایہ چارے قلمی نسخے انتہائی نادر تے نایاب نیں جہڑے سالہا سال توں اپنی اشاعت دے منتظر کسے میرے ورگے دامنه پئے ویکھدے نیں۔ عبدالباسط باسط ڈاکٹر فقیر مرحوم دے پوترے نیں تے زرعی ترقیاتی بینک وچ ڈپٹی ڈائریکٹر دے عہدے تے کم کر رہے نیں (ہن ریٹائرمنٹ دی لائف گزار رہے نیں۔) اوہناں کول وی ڈاکٹر فقیر مرحوم دیاں بے شمار غیر مطبوعہ ہتھ لکھتاں موجود نیں۔ غزلاں، نظماں، رباعیاں، نعتاں توں اڈنٹروچ لکھیاں ہویاں تحریراں وی باسط صاحب کول موجود نیں۔ باسط صاحب آپ وی چنگے شاعر نیں۔ اوہناں نے اپنے دادا جی دیاں تحریراں نوں ترتیب دے کے چھپوان دا پروگرام بنایا ہو یا اے۔ باسط صاحب نے عمر خیام دا وی پنجابی ترجمہ کیتا اے جہڑا اوہناں دی زیر ترتیب کتاب ”اتھ ڈگی پھرتے“ دے عنوان نال چھاپے چڑھے گا۔ باسط صاحب آج کل اپنی اک غزلاں دی کتاب وی تیار کر رہے نیں۔ اوہناں اک واردسیا سی کہ ڈاکٹر فقیر ہوراں دیاں غزلاں دا مجموعہ وی ان شاء اللہ بڑی چھیتی ترتیب دے رہے آں۔ دعا اے کہ رب اوہناں نوں ہمت دیوے تے اوہناں کول پیا ہو یا بابائے پنجابی دا شاعرانہ کلام تے نثری تحریراں چھپ کے پنجابی زبان تے ادب دے طالب علماں سامنے آجاون (آمین)

ایس شعری مجموعے ”دیوے تھلے“ وچ نظماں ’غزلاں‘ رباعیاں تے دوہڑے وی کتابت کیتے ہوئے موجود سن۔ کجھ دوستاں دے مشورے نال ’غزلاں‘ رباعیاں تے دوہڑے وکھرے کر دتے گئے نیں۔ ایہہ کتاب ”دیوے تھلے“ صرف قومی تے سیاسی سرناویاں ہٹھ لکھیاں کہیاں نظماں دا مجموعہ اے جہڑا پاک وطن دے گولڈن جوبلی جشن دے موقعے تے بزم فقیر پاکستان ولوں قوم دی خدمت وچ پیش کیتا جا رہیا اے۔

ایس کتاب دی proof reading محترم جناب عبدالباسط باسط تے محترم بشیر احمد قدر آفاقی ہوراں بڑی عرق ریزی نال کیتی تے مفید مشورے وی دتے۔

بزم فقیر پاکستان دے سرپرست استاد محترم حفیظ تائب (مرحوم) توں اڈ بزم دی اعزازی سرپرست کمیٹی دے قابل احترام ممبران جناب سید اختر حسین اختر تے جناب سید سبط الحسن ضیغم ہوراں دی سرپرستی ہر کم وچ نال رہی۔

محترم جناب احمد ندیم قاسمی ہوراں دی شفقت تے پلاشیری تے محترم جناب منصور سہیل ہوراں دے بھرپور تعاون تے محبت نال بزم فقیر نوں جویں سہارا دتا، اوہدا شکر یہ ادا کرنا میرا اخلاقی فرض اے۔

امی جی دیاں دعاواں نال ای گل بن دی اے اللہ کرے بزم فقیر پاکستان دے کارکناں دا قافلہ چھیتی توں چھیتی ڈاکٹر فقیر ہوراں دے کلام نوں شائع کرن وچ کامیاب ہووے۔ (آمین)

محمد جنید اکرم

یکم اگست ۱۹۹۷ء

(سیکرٹری)

بزم فقیر پاکستان

لائکرا

”دیوے تھلے“ وِج میری سوچ و چار نے بوہتیاں اوہ تصویراں اُلکیاں نیں جہڑیاں
میں اپنے دیس پاکستان وِج 1948ء دے چھیکڑ لے دناں دی بھا جڑتوں لے کے اُج
تیکر اپنی اکھیں ویکھداتے اوہناں دے لائکرا نال حق ناحق دا کھوج کڈھدا رہیاں۔
ایس تصویریاں دکھا لے وِج بوہتے اجے سین وی ویکھن وِج آئے جہاں وِج
غیر ملکی، غیر قومی، غیر مذہبی تے غیر اخلاقی مہاندیرے ٹردے پھر دے دنگے فساد تے
لٹ مار کردے وِسدے سن، جہاں وِل ویکھ کے ڈکھیا راول ہوروی ڈکھداتے بیزار
رہندا سی۔ کیوں جے ایہہ سارے رُوپ کجھ مسلمان بھرا، کجھ دینی عالم تے کجھ قومی
لیڈر ای دھار کے تے ساد مرادے پاکستانی مسلماناں نوں راہوں کراہ پئے
پاندے پھر دے نیں۔

ایس گل وِل کوئی ویہندا ای نہیں کہ اسلام پیار، محبت دے دستور نال غریب
انگاں ساکاں تے ماڑے آہنڈیاں گواہنڈیاں دی خدمت خاطر تے مدد امداد نوں فرض
کجھن دا حکم دیندا اے۔ ساڈے سوہنے نبی ﷺ دا فرمان اے ”امیر مسلمان ماڑے
بھراواں دیاں لوڑاں تھوڑاں پہلوں پوریاں کرن تے اپنیاں غرضاں دا دھندا پچھوں
کرن۔“ خادماں تے نوکراں چاکراں لئی آپ ﷺ نے فرمایا ”مالک جو آپ کھائے
اوہو کجھ خدمت گاراں تے نوکراں چاکراں نوں کھوائے، جو کجھ آپ پہنے اوہو کجھ
خدمت گاراں تے نوکراں چاکراں نوں پوائے۔“ آپ ﷺ نے فرمایا کہ مزدوری
مزدوری اوہد امر کا سکھن توں پہلاں اوہدی جھولی وِج پائی جاوے۔

اسلام وِج زکوٰۃ دے اصول نوں ایسے کر کے فرض کیتا گیا اے کہ مالدار اپنے مال
وچوں زکوٰۃ دی۔ گنی متھی رقم پہلاں نکھیردے غریباں محتاجاں تے تنگ دستاں نوں دین

تے واہدی رقم نال اپنیاں لوڑاں پوریاں کرن، اسلام دے ایہناں حکماں تے عمل کرن
نال اسلامی دنیا تے اک اجہا ویلا وی آیا سی، جد زکوٰۃ دین والیاں دیاں واجاں مارن تے
وکی زکوٰۃ لین والا کوئی نہیں سی لبھدا۔

دیوے تھلے دامہاندر اوکھن والیاں نوں اوہدی سوچ وچا ردے روپ رنگ وچ
کجھ اجھے آہر پاہر دے ای نین نقش نظر آون گے جہڑے اوہناں نوں آپو اپنے وسیبے
دے ولگنا وچ اجھی زندگی گزارن تے اشکل دیندے رہن جہاں نوں اسلام ساری
انسانی مخلوق لئی سانجھے پیار سلوک دی زندگی سمجھداتے کسے انسان نال اوہدے عقیدے
دے اختلاف پاروں وی بے انصافی نہیں ہون دیندا۔

ڈاکٹر فقیر محمد فقیر

اگست ۱۹۷۰ء

دیوے تھلے

ڈاکٹر فقیر محمد فقیر ہوراں دی کتاب ”دیوے تھلے“ پاکستان دے ایسے دور بارے دے
جہڑا ایس ملک لئی بڑا کٹھن دور سی۔ ایہہ نظماں جمہوری قدراں دی بحالی لئی جہڑی جدوجہد
ہوئی اوتھوں لے کے آج تک دی سیاسی افراتفری دے کجھ اُگھے نقش پیش کردیاں نیں۔

ایس توں پہلاں جد پاکستان اُتے بھارت نے حملہ کیتا سی اودوں ستاراں دناں دی
کہانی ڈاکٹر فقیر محمد فقیر ہوراں نے نظم وچ پیش کیتی سی۔ پاکستان بارے فقیر ہوریں اک بڑا
سادہ تے سدھا طور طریقہ رکھدے نیں۔ اوہناں جس فضا وچ پرورش پائی اوہدے وچ
اسلام دی محبت تے رسول پاک ﷺ نال پیار دی نینہ بجھی ہوئی سی۔ صدائے فقیر تے
رباعیات فقیر وچ اوہناں اسلامی قدراں دا بھرپور اظہار کیتا سی۔ حمد تے نعت دی پنجابی
شاعری وچ فقیر ہوراں دا بڑا اُچا مقام اے۔ اوہناں نماز، روزہ، قرآن، جہاد تے اسلام
دیاں دوجیاں بنیادی قدراں نوں اپنی زندگی دا طور طریقہ بنایا تے آج تیکر نبھایا اے۔

”دیوے تھلے“ وچ دی ایہہ قدراں اپنی پوری چمک دمک نال نظریں پندیاں نیں۔
فقیر ہوراں ملکی حالات نوں اسلام دے وسیلے نال پچھانیا اے۔ ایہہ ملک اسلام دی خاطر
بنایا گیا سی ایہدے وچ جہاد استوری چلے گا اوہ اسلام توں دکھ نہیں ہوسکدا۔ ڈاکٹر فقیر
ہوراں ایسے حقیقت نوں سامنے رکھ کے ملکی حالات دا جائزہ لیا اے۔

دوجی گل جہڑی ڈاکٹر ہوراں دے کلام وچ نکھر کے سامنے آؤندی اے اوہ ایہہ
کہ اوہ سچے محبت وطن پاکستانی وانگر ملک نال پیار رکھدے نیں۔ اوہناں نے پنجابی
زبان نوں کسے ہور مقصد لئی نہیں ورتا تے اوہدے وچ مذہبی خیالات تے ملکی محبت نوں
پیش کیتا۔ ایہہ خلوص تے محبت اوہناں نوں شاعری وچ اُچالے گیا اے۔

آج کل دے زمانے وچ جد اسیں غیر ملکی نظریات دے چکر وچ پنے ہوئے آن
ڈاکٹر فقیر ہوری ایہناں چکراں توں اُچیاں ہو کے اک سچے تے پکے پاکستانی مسلمان دی
نظر نال دیکھ کے سانوں اپنے خیالاں دی تصویر دکھانا چاہندے نیں۔

ایہناں نظماں وچ ڈاکٹر فقیر ہوراں جہاں خیالات دا اظہار کیتا اے، میں اوہدی تفصیل وچ نہیں جاندا۔ ہوسکدا اے بعضے لوکاں نوں اوہناں دے کسے خیال نال اختلاف ہووے، پر ایس گل نوں میرے سمیت کوئی مینیوں بغیر نہیں رہ سکدا کہ ایس شاعری دی بنیاد خلوص تے پیار اُتے رکھی گئی اے۔ ایس کر کے ایہہ شاعری دل تے اثر کردی اے تے شاعر دے فنی کمال دا پتہ دیندی اے۔

ڈاکٹر فقیر ہوراں دی شاعری دا میں پرانا مداح واں، مینوں ایہہ گل ڈاڈھی چنگی لگدی اے کہ ڈاکٹر فقیر ہوریں اوس بول چال نوں ادبی رنگ دیندے نیں جہڑی ایس گھراں باہراں وچ بولدے چالدے آں تے جہڑی مٹھاس چنگی لگدی اے۔ پنجاب وچ اوہو پنجابی چلے گی جہڑی اتھے بولی جاندی اے۔ ایہو پنجابی ادبی تے علمی زبان بن دا حق رکھدی اے۔ فقیر ہوراں دی ایس پنجابی دا کجھ اپنا ای سوادا اے۔ ایہہ دُکھے دل دی آواز اے، ایس واسطے ای ایہہ ساڈے دل وچ اُتر جاندی اے۔

ڈاکٹر فقیر ہوراں نے ایس توں پہلاں ’صدائے فقیر‘۔ ’مواتے رباعیات فقیر‘۔ ’ستاراں دن‘ تے ’پائے گلے‘ نظم دیاں کتاباں پیش کیتیاں نیں۔ ایہناں کتاباں راہیں شاعر دی حیثیت نال اوہ پہلے ای منے ہوئے استاد شاعر نیں۔ اوہناں دی شخصیت دا اک رُوپ ہو روئی اے، اوہ نال نال علمی کم وی کردے نیں۔ اوہناں پنجابی دے کلاسیکی شاعراں دے کلام نوں وی بڑی محنت نال ترتیب دے کے بڑاناں پایا اے۔ اوہناں دی ترتیب دتی ہوئی بلھے شاہ دی کلیات نوں یونیسکو نے کئی یورپی زباناں وچ ترجمہ کرن لئی چنیاں۔ دوسریاں کتاباں وی مختلف امتحاناں دے کورساں وچ شامل کرن دے قابل نیں۔ میں ڈاکٹر فقیر ہوراں نوں نویں کتاب ’دیوے تھلے‘ لکھن تے مبارک باد پیش کرناں۔

محمد علاؤ الدین صدیقی (ستارہ امتیاز)

۳ ستمبر ۱۹۷۰ء

وائس چانسلر پنجاب یونیورسٹی، لاہور

حمد و ثنا

خالق دی اے حمد و ثناء لا الہ الا اللہ
پاک وطن دی اصل پنا لا الہ الا اللہ

دل دا سکھ نظر دا نور بندے لئی ربی دستور
عدل انصاف دی سچ صدا لا الہ الا اللہ

رحم رحیم خدا دا ایہہ ڈیرا صدق صفا دا ایہہ
راہ سِدھے دا راہنما لا الہ الا اللہ

پل وچ شرنوں خیر کرے دُور دلاں دے ویر کرے
دیوے وچھڑے سنگ مِلا لا الہ الا اللہ

کر کے دُور فساد فثور کردا سب آفاتاں دُور
کردا سب دی رد بکلا لا الہ الا اللہ

ایسے دی سی بنی امین سن پیشہ دی فتح مسین
پاک فوج وی تیج دوتا لا الہ الا اللہ

دین دا ایہہ کھڑیا گلزار باغ جگت دی رت بہار
مکی باغ دی باد صبا لا الہ الا اللہ

کر کے جوگ دا دور و جوگ رہن نہ دے ہڈاں دے روگ
روگیاں لئی اکسیر دوا لا الہ الا اللہ

ایہو سب دی وِلی مراد قومی ایسے دی بنیاد
ایہو ورد فقیر پکا لا الہ الا اللہ

تیرا رنگ

پے ربا کدھرے بے وی جاندی اے کدھرے سنگ نظر
 کدھرے تے ہسے گہیکے پئی ہووے پئی کدھرے دنگ نظر
 کھوتر دی اے کدھروں بھیڑ کوئی لہدی اے کدھروں چنگ نظر
 دنیا دے بے اتے انگاں تھیں انگے اک تیرا انگ نظر
 ہے جلوہ تیری قدرت دا آوے جو رنگ برنگ نظر
 پئی رنگ برنگے رنگاں تھیں دیکھے اک تیرا رنگ نظر
 ہستی دی باغ زمانے تے ودھدی اے گوڑی ویل پئی
 پئی ویر دراڑے پاندی اے نیڑے دے کردی میل پئی
 شامیں وچ تاریاں جا وے باگاں وچ دینیں تریل پئی
 دھرتی دیاں ڈھلکاں وجن جد امبر دے دیکھے ڈھنگ نظر
 ہے جلوہ تیری قدرت دا آوے جو رنگ برنگ نظر
 پئی رنگ برنگے رنگاں تھیں دیکھے اک تیرا رنگ نظر
 پیندی اے نماںے رُوحاں نوں اوہ کجھی مار حیاتی دی
 رہندی نہیں عمر وراگن نوں اکا کجھ سار حیاتی دی
 چھیڑن مُڑ ہتھ محبت دے جد تار ستار حیاتی دی
 مستی وچ کنیں پاندی اے پئی راگ بے راگ تلنگ نظر
 ہے جلوہ تیری قدرت دا آوے جو رنگ برنگ نظر
 پئی رنگ برنگے رنگاں تھیں دیکھے اک تیرا رنگ نظر
 ایہ ہونی ہستی ہو کے پئی بے سرت بنے بے مت بنے
 رتاں وچ چہرے پھلاں دے نیں اوور کے بے رت بنے

دُرّ وائی بُت حیرانی تھیں اوہ یاد تیری وِچ بُت بے
 وسدالے ایہو اکھاں تھیں ویہناں جدِ دلِ دی منگ نظر
 ہے جلوہ تیری قدرت دا آوے جو رنگ برنگ نظر
 پئی رنگ برنگے رنگاں تھیں دیکھے اک تیرا رنگ نظر
 اک ذوبے ول حیرانی تھیں پے نین اڈنبر ویہندے نین
 ذرے پے تارے ویہندے نین پرت پے امبر ویہندے نین
 رملی تے نجومی جنوریوں پے بیٹھ دمبر ویہندے نین
 پئی سوگ کرے بربادی دا ویلے دی وِچ ترنگ نظر
 ہے جلوہ تیری قدرت دا آوے جو رنگ برنگ نظر
 پئی رنگ برنگے رنگاں تھیں دیکھے اک تیرا رنگ نظر
 کوئی عاشق مارے درداں دے نپے، زندگیوں نین زچ کتے
 سوہنے مغرورے وسدے میں پے مست سوپن وِچ کتے
 کدھرے کوئی کیا بیٹھا اے دے پئی سدھر سچ کتے
 کدھرے پئی صلح کراندی اے مارے پئی کدھرے جنگ نظر
 ہے جلوہ تیری قدرت دا آوے جو رنگ برنگ نظر
 پئی رنگ برنگے رنگاں تھیں دیکھے اک تیرا رنگ نظر
 سر تیری منت منین، کوئی کوئی تیرا صاف انکاری اے
 اکناں نوں تیری سُرتی اے اکناں نے سُرت وِساری اے
 کدھرے کوئی زاہد رند کتے کدھرے کوئی گُوڑ بھجاری اے
 ملاں کوئی کدھرے تھوڑ دلا پنڈٹ کوئی کدھرے تنگ نظر
 ہے جلوہ تیری قدرت دا آوے جو رنگ برنگ نظر
 پئی رنگ برنگے رنگاں تھیں دیکھے اک تیرا رنگ نظر

اک درس نون ویکھ کے سن دے نہیں، اک اکے نہ آدرشاں تون
 اک گرد لپیٹی نظر کدی، تک کے نہ اٹھے فرشاں تون
 اک اٹھ زمینوں جاندی اے، اک پل وچ اچی عرشاں تون
 اک نور صفائیاں دھوتی اے، اکناں دی کھاہدی رنگ نظر

ہے جلوہ تیری قدرت دا آوے جو رنگ برنگ نظر

پئی رنگ برنگے رنگاں تھیں دیکھے اک تیرا رنگ نظر

سوہیں تون راتاں فجران نون ویں تون، دوپہراں شاماں تون

پیا پل پل درس وکھانا ایں تون جانبازاں وریاماں تون

پر داتا جے تون ویدا نہیں، ویدا کدی غلاماں نون

ہووے زنج غلامی دی بے شرم نظر بے لنگ نظر

ہے جلوہ تیری قدرت دا آوے جو رنگ برنگ نظر

پئی رنگ برنگے رنگاں تھیں دیکھے اک تیرا رنگ نظر

رہا وچ جگ غلاماں دی کر آپ ہن کوئی امداد جہئی

ہر انھی اکھ غلامی دی دے نہ گھر برباد جہئی

دے اکھ فقیر غلاماں نون پر دے کوئی اکھ آزاد جہئی

نیویں مظلوماں دکھیاں تے ظالم دی اے اچ فرنگ نظر

ہے جلوہ تیری قدرت دا آوے جو رنگ برنگ نظر

پئی رنگ برنگے رنگاں تھیں دیکھے اک تیرا رنگ نظر

نعرہ

قوماں دی . توقیر . وا . نعرہ
 دیاں دی . تعمیر . وا . نعرہ
 دنیا دی . تقدیر . وا . نعرہ
 عظمت وا . تکبیر . وا . نعرہ
 اللہ اکبر اللہ اکبر

پتنگی تے بھکھ ننگ . وا . داؤو
 ظلم دے ٹوئی ڈھنگ . وا . داؤو
 جھگڑے جھیرے . جنگ . وا . داؤو
 غازیاں . دی . شمشیر . وا . نعرہ
 اللہ اکبر اللہ اکبر

ویری ظلم فساداں . وا . ایہہ
 نمروداں شداداں . وا . ایہہ
 جانن آس مراداں . وا . ایہہ
 اقصیٰ . وا . کشمیر . نعرہ
 اللہ اکبر اللہ اکبر

منکر ایہدا . بھیر . بھرتھا
 انھا بولا . گونگا . تھتھا
 بجیا منہ تے وٹیا . متھا
 دل کالے نوں چیردا . نعرہ
 اللہ اکبر اللہ اکبر

ہر	سردار	غلام	دا	وردی
محرم	فجر	شام	دا	وردی
دین	ایمان	اسلام	دا	وردی
صوفی	پیر	فقیر	دا	نعرہ
اللہ اکبر اللہ اکبر				

کول داوسنیک

نہیں کوئی گھنٹی زمین جواب دیندی نہ آسمان گونگا مونہوں بولدا اے
طاق شام دے کون اے بند کردا بوہا کون سویر دا کھولدا اے

تارے پانی تے کون پہاڑ دھرتی بدل کون ہوا وچ تولدا اے
بے نشان راہواں اُتے پنڈھ کردا سورج تھوڑکدا چن نہ ڈولدا اے

امبر گردشیاں کردیاں تاریاں دے رہندا کدی خاطر بوہجھے پھولدا اے
بیٹھا کدھے لئی اک تھاں قطب تارا چان وچ ہنیریاں گھولدا اے

لڑوا نال لہراں دیاں کدھی خاطر پانی چیر سپاں موتی رولدا اے
گھریا کدھے کلاویاں وچ گھیرا غضبناک سمندر دے جھولدا اے

ایڈا جان جہان دا کارخانہ خاکہ کدھی انمول پڑچولدا اے
گول مول دھرتی اُتے کدھا بنیاں گنبد گول امبر گول مولدا اے

شوخی حسن دا اے رنگ روپ کہڑا پاگل پناں کس عشق انجھولدا اے
بنے کدی سینت نبض زندگی دی موت میل کس وچھڑے ڈھولدا اے

قدم قدم اُتے کون نال میرے ہجر وصل دے پھولنے پھولدا اے
رہ کے دُور میتھوں ایہہ فقیر مینوں کوئی وسنیک وسدا میرے کولدا اے

.....☆.....

کارساز

دھرتی امبر تے ایہہ کیتی جس وی نقش نگاری اے
 پیار محبت دی جس سوہنے سوہنی کھیڈ کھلاری اے
 درد منداں دے ول دی کیتی جس حازق دلداری اے
 اوہو اک مالک اے سب دا اوسے دی سرداری اے
 خالق دی مخلوق دا منکر خالق دا انکاری اے

باگاں دا اوہ مالی اوہو راکھا اے گلزاراں دا
 اوہو رتتاں دی خوشبوئی اوہو رنگ بہاراں دا
 اوہو حُسن پھلاں گلیاں دا اوہو رُوپ اے خاراں دا
 ویل ویل دے سرتے دتی اوسے نے پھلکاری اے
 خالق دی مخلوق دا منکر خالق دا انکاری اے

ٹھنڈ اکھاں دی نور نظر دا اوہدے نور نظارے نیں
 پندھ امبر دے پائے اوسے سورج چن ستارے نیں
 لاگوں بُرجاں دے وِچ پھردے پے گردش دے مارے نیں
 پیش ایہناں دے ارباں سالاں دی پئی منزل بھاری اے
 خالق دی مخلوق دا منکر خالق دا انکاری اے

وانگ سمندر دے کدھرے کھل کھلار پہاڑاں دا
گھردا گھیر نہ نظراں کولوں کدھرے تھلاں اُجاڑاں دا
دسدا پار اُلاڑوں ناہیں دریاواں دیاں پاڑاں دا
پتھراں تھیں ہریولاں دے لئی کدھرے سوماں جاری اے
خالق دی مخلوق دا منکر خالق دا انکاری اے

کدھرے بجلی دے لشکارے کڑکاں مار ڈراؤندے نہیں
خونی ہڑ بدل نے سرتے کدھرے چک لیاندے نہیں
کدھرے نال بہار سہانی بیلے باغ سہاندے نہیں
چکی سر گلزار کسے نے بھری پھلاں دی کھاری اے
خالق دی مخلوق دا منکر خالق دا انکاری اے

راج بغیر اُسردا ڈٹھا ناہیں کوٹ آثار کوئی
مالی باجوں کھردا ڈٹھا نہیں کدھرے گلزار کوئی
ویکھیا باجھ ملاحواں لگدا کتے نہ بیڑا پار کوئی
دیکھی کدی فقیر نہ ہندی کارساز بن کاری اے
خالق دی مخلوق دا منکر خالق دا انکاری اے

سلام

رہندا نظر وچ اے تیرے طالباں دی سدا سوہنیا! پتہ مقام تیرا
کعبہ گھر تیرا حرم تیرا ویہڑا فلک چھت تیرا عرش بام تیرا

ہے شفاعت تیری دا محتاج محشر جاری وچ دنیا فیض عام تیرا
کہدا تیرا غلام سلطان ناہیں کہدا نہیں سلطان غلام تیرا

دُنیا کرے نہ کوں سلام تینوں بنیا جگ اے دارالسلام تیرا
ہن عرب عراق ایران تیرے پاکستان اُردن مصر شام تیرا

رہیا حرص ہوا دے باجھ پختہ مَایَنَطِقُ وچ قیام تیرا
کامل ہے قرآن کریم تیرا تے کلام ربی لاکلام تیرا

رنداں وانگ ساقی صوفی مست تیرے جہاں ویکھیا مست خرام تیرا
چلدا میکدے وچ توحید دے رہ بھریاے توحید دا جام تیرا

ڈٹھا وانگ تسبیح دیاں دانیایں دے بنیاں مقتدی اے ہر امام تیرا
عالم علم حکمت دیاں وچ ادرساں دیندا رہے گا درس مدام تیرا

دھاڑے مار خوئی ظالم جا براں لئی ہو یا خلق عظیم انعام تیرا
وگدا ور وریاماں دے زور اُتے ڈٹھا جگ نے زور وریام تیرا

کر کے ورد خالق خود مخلوق دے لئی کیجا فرض درود سلام تیرا
چھاپ وچ دل دی اے فقیر رہندا جویا وانگ گننے دے نام تیرا

نعت

مولا! خدا دے نور دی توری ضیا تھی
بعد از خدا تے ہو تھی جے نہیں خدا تھی

مستی اے جہدی مدھ دی توحید دا سرور
فطرت دے بانگین دی او بانگی ادا تھی

راہ وچ تھان دے ملدیاں آگوں دی منزلاں
راہبر بن بنو جہاں دے راہنما تھی

رستے دکھائے شر نوں تھان خیر دے ہمیش
کردے او بُریاں نال ہمیشہ بھلا تھی

ودھے نہیں کرناں نال تھان ظلمتاں دے کوٹ
شمس الدمی تھی او تے بدرالدجی تھی

دیندے او بدلہ ظلم دے واہرو نوں حلم دا
کردے او بدزبان لئی مولا! دعا تھی

خوشیاں بناوندے او غماں ماریاں دے غم
لیندے او دکھ دکھیاں دے سارے وڈا تھی

چڑھدے ہڑاں دے زور دی چڑھتل تروڑ کے
دیندے او بیڑے ڈولدے نوں پار لا تھی

حل مشکلاں دے قول نے کیتے جناب دے
مولاً! تھی جہان دے مشکل کشا تھی

کردے اوس آدمی تے فرشتے وی رشک نہیں
جس آدمی نوں دیندے او بندہ بنا تھی

سلطان کرن مان ٹساڈی گدائی دا
ٹورو بنا کے بادشاہ آئے گدا تھی

جھکیا فلک زمین تے رہے تاریاں سمپت
آوندے او پرت پلک وچ عرشاں تے جا تھی

وسدے ڈھرون پے وچ اجاڑاں دے شہر نہیں
پاؤ ایہناں تے جھات جے کارے قضا تھی

بت بخشدے او پانی دے قطرے نوں بحر دا
ویندے کدی او ذرے نوں سورج بنا تھی

ہندے نہیں دکھ مُشرکاں دکھیاریاں دے دور
کردے او روگ ”شُرک“ دی کاری دوا تھی

سب نال کیتیاں نہیں، رواداریاں تھساں
کردے کدی نہیں گل کوئی ناروا تھی

دیندا اے کم اوہ قلعہ بندی دے کوٹ دا
مکڑی توں جے لوؤ کتے جالا تینا تھی

چھردا اے راگ درد محبت دے ساز دا
تاراں او دل دیاں جدوں دیندے ہلا تھی

مخلوق سنے کردا اے خالق، ثنا گری
بلغِ اعلیٰ تھی او تے صلِ اعلیٰ تھی

کر پار لاؤ نور دے پتیاں تے بیڑیاں
ظلمت دے بحر دے اجے او ناخدا تھی

سایہ کوئی نہ اپنے قامت دا ہندیاں
رحمت دے سائبان او وچ دو سرا تھی

چیوندے نہیں مردے عیسیٰ مسیح دے دموں فقیر
عیسیٰ مرے تے لیندے او اوہنوں جوا تھی

۱۴ اگست ۱۹۴۷ء

مُنیاں   تنیاں   پنجرے   مٹے
تیلوں   کھلر   کنیاں

بولے   پنچھی   باگاں   ڈھا کے
چک   بہاراں   لٹیاں

جھلی   گھٹ   رحمت   دی
پیاں   مست   پھواراں   جہیاں

سہیاں   کلیاں   کھڑیاں   ہس   ہس
پھلاں   بے   گل   پیاں

ہتھل   گئے   شکاری   باگوں
سڑے   لیندے   جھیاں

پے   گئی   گھاٹ   بیا جڑیاں   نوں
ساژن   لگے   وہیاں

چک چک بوریوں نئے پانڈی
کردے پیناں پیناں

بٹکھے سمیاں ویکھیاں اُکا
بجریاں نہ بہیاں

دیکھ فقیر بہار سہانی
زل میل گاؤں سیاں

نکل کے سدھراں ذرا نہ نکلیاں
دل دیاں دل وچ رہیاں

اُج دے دِن

چھنڈ پراں نوں اڈے پنچھی مار اڈاراں اُج دے دِن
 بان میرے تے مُڑ کے آئیاں پرت بہاراں اُج دے دِن

مے خانے دے در تے کیتے آ سجدے مُڑ رینداں نے
 لئیاں پا گلاں وِچ مُلاں مُڑ دستاراں اُج دے دِن

تانے چال تروڑ شکاری باغوں نے اُج دے دِن
 پھاتھے پنچھی چھنڈ پراں نوں اڈدے ہستے اُج دے دِن

دونہہ صدیاں دے وَجے ہوئے کھلے در آزادی دے
 وسدے وسدے اُجڑ گئے اُج اُجڑے وَسے اُج دے دِن

اچھل شوہ دریا دیاں چھلاں ڈبڈے تارے اُج دے دِن
 رُڑھدے طوفاناں وِچ لگے پار کتارے اُج دے دِن

آساں نوں پتے اوہو کارے اُجے سہارے دیندے نیں
 نوں سرے کجھ سن حیاتی کیتے کارے اُج دے دِن

لایا ڈیرا آبادی نے وِچ بربادی اُج دے دِن
 دونہہ صدیاں دے بڈھے غم نوں ہوئی شادی اُج دے دِن

اپنیاں بُجھاں تھیں ہویاں مات پرائیاں بُجھاں نہیں
ایناں یاد آوندائے ہے سی ملی آزادی آج دے دے دن

راہواں دی مجبوری پائی گل مختاری آج دے دے دن
راہبر بن کے لگے آگے باری ساری آج دے دے دن

آج دے دے دن تیکر کجھ لگا پتہ نشان نہ منزل دا
کالے کوہاں نال فقیرا منزل ماری آج دے دے دن

تن کے آن کھلے وچ راہواں مان نماں آج دے دے دن
دیکھے اکھاں آزادی دے سے سہانے آج دے دے دن

ساتھ پرانے دے لئی محفل دھار لیا سی روپ نواں
نویں فقیر نہ ہوئے پر دستور پرانے آج دے دے دن

سرت سنبھالو

سہکد یو گڑیو مٹیاریو! تپے جوان بے حالو!
 دیس آزاد اپنے دیو ڈلفو! قومی رخ دیو خالو!
 چھیروو! چاکو ہالیو! واہکو! بکروان ایالو!
 آڑتیو! اوئے پلے دارو! پانڈیو سگھڑ دلالو!
 آزادو اوئے آزادو بے سرتو! سرت سنبھالو!

متقیو! دستاراں والیو! جبے پوش! اماموں!
 چڑھے ہوئے بے تیر کمانوں! بے تلوار نیاموں!
 شاہی تھیں نہ درس گدائی لو آزاد غلاموں!
 پیرو! ویو! رندو! صوفیو! مخدوموں! ابدالو!
 آزادو اوئے آزادو بے سرتو! سرت سنبھالو!

شاہو! بھرے خزانیاں والیو! سیٹھو! سودے گیرو!
 دیس اپنے دے لیکھ! نصیبو قوم دی او تقدیرو!
 وطنوں نہ لگو بن کے روح دا روگ! سریرو!
 جوکاں وانگوں ماڑیاں دی نہ پیو رت کلالو!
 آزادو اوئے آزادو بے سرتو! سرت سنبھالو!

میری جتھے پھاڑی ہوون! پھاڑی ہوون میری
 دھکے شاہی دے گل پیندی! بے تدبیر وزیری
 پنگردی نہیں لائی! اکا سوکے وچ پنیری
 کلر دے وچ! دھدل نہ تریہائے! دھپاں جالو
 آزادو اوئے آزادو بے سرتو! سرت سنبھالو!

بندگیاں دے پرنے بندے کھاندے ویچِ خدائی
 ساؤ عمر ویہاجن لگے دیہن سراں دی سائی
 دھرگ اوہناں دا جیوناں جہاں رکھی آس پرانی
 پٹھے راہوں ملے نہ منزل بے راہو بے چالو!
 آزادو اوئے آزادو بے سرتو سرت سنبھالو!

نال بہار چمن دی دین لڑدے بوٹے ویلاں
 خاراں وانگوں پھلاں تے نیں ہوئیاں سک تریلاں
 مایو ویچ بہار خزاں دیاں ہسن شام سویلاں
 کھوہو کھنب نہ پنچھیاں دے نہ آبلنیاں نوں بالو
 آزادو اوئے آزادو بے سرتو سرت سنبھالو!

جے مڑ بنن ستاراں وجدیاں چھنکدیاں تلواراں
 کھڑکدیاں تاراں بن جاون تیز ترکھیاں دھاراں
 محفلاں دے میدان بناون حق دیاں لکاراں
 بدل فقیر تھیں وی اپنی دنیا بدل دکھالو!
 آزادو اوئے آزادو بے سرتو سرت سنبھالو!

میرا دیس

دنیا دکھاری وچ بنیا میرا سکھ بسرا دیس
 اچیاں دیاں دے وچ کیتا اچے رب اچیرا دیس
 ظلم ستم دی بھاجڑ لئی اے پیار مرے دا گھیرا دیس
 غم دیاں کالیاں راتاں وچ اے بنیا نور سویرا دیس
 جاگ پیا اے میرا دیس

منہ اڈ اڈ آج دیکھن ظالم سارے آہڈے اڈے میرے
 رہے سر اچا کرن نہ جوگے ویری پیروں کڈھے میرے
 جابر دشمن پٹ نہ سکے اچے چھنڈے گڈے میرے
 چھوٹے دیس میرے نوں وپرئی بھجھن آج وڈیرا دیس
 جاگ پیا اے میرا دیس

اُتر کے میدان کسے وچ چھڈیا میں میدان کدی نہیں
 مانگویاں دھاڑاں دا کیتا دل میرے نے مان کدی نہیں
 گھر اپنے وچ ظالم میں کوئی آیا دتا جان کدی نہیں
 دیس میرے دے ڈھائے چڑھ کے چھوٹا بنے وڈیرا دیس
 جاگ پیا اے میرا دیس

بھردا دیس مرا اے اوہدی جس دی حامی بھردا نہیں کوئی
 ظلم جبر توں وطن میرے دا راکھا کدھرے ڈردا نہیں کوئی
 واہدا کردے نال ہتھاں میں واہدے ونڈی کردا نہیں کوئی
 دشمن سامراج دا کردا رہوے لحاظ بھتھیرا دیس
 جاگ پیا اے میرا دیس

ظالم دا مظلوماں تائیں ظلم ستم میں سہن نہ دیواں
 کھیہندے خونی بدنیت نوں نال اوہناں دے، کھیہن نہ دیواں
 انگل کرے اوہناں ول جہڑا ہتھ اوہدا میں رہن نہ دیواں
 گھٹ کراں نہ میں وی جے کوئی اوہدا کرے ودھیرا دیس

جاگ پیا اے میرا دیس

اُجڑے دیس وساوں کیکر وسدے دیس اُجاڑن والے
 بہن اوڑک موٹھاں دی چھانویں ڈھپ ظلم دی چاڑھن والے
 وکھر لین کھلہا اپنا وی ڈھڈ کسے دا پاڑن والے
 بریاں نال برا اے بن دا بھلیاں نال بھلیرا دیس

جاگ پیا اے میرا دیس

لایا غیر سہارے میں نہ روگ کدی غمگینی دا اے
 رب میرا محتاج امریکی نہ روسی نہ چینی دا اے
 حامی کار کدی نہ بنیا وطن میرا بے دینی دا اے
 رکھے میرے جگرے وانگوں مذہبی جگرا جھیرا دیس

جاگ پیا اے میرا دیس

راہ سدھے تے ٹر کے مکدا پینڈا اے کوہ قافاں والا
 بن دا اے کٹھیالی پے کئے سونا سدھ صرافاں والا
 وچ ہنیرے چانن لاندہ چانن عدل انصافاں والا
 نال ہنیر ظلم دے اوڑک بنے فقیر ہنیرا دیس

جاگ پیا اے میرا دیس

کنڈھے بیٹھے

پھس جاندے نیں کانگاں دے وچ کیکر بیڑے جاناں دے
کنڈھے بیٹھے کر نہ سکن اندازے طوفاناں دے
ہو گئے نیں آج اُلٹے سارے ڈھنگ زمانے سازی دے
کم کرن دے ویلے ہون نہ ویلے نعرے بازی دے
ویہندے نہیں پئے؟ دعوے کردی آج زمین آسماناں دے
پھس جاندے نیں کانگاں دے وچ کیکر بیڑے جاناں دے
کنڈھے بیٹھے کر نہ سکن اندازے طوفاناں دے
ہر دم ساڈے چھپے لگے ظالم دشمن جانی نیں
مہر کرم دیاں گلاں کردے ظلم ستم دے بانی نیں
پشواں وانگ بنے انسان ایہہ ویری نیں انساناں دے
پھس جاندے نیں کانگاں دے وچ کیکر بیڑے جاناں دے
کنڈھے بیٹھے کر نہ سکن اندازے طوفاناں دے
تھکیں وڑے پکاون والے مردے بھلکھے بھانے نیں
مان پرایا رکھن والے رہندے سدا نماں نیں
ہندے دیکھے کم سببیں خان پروہنے خاناں دے
پھس جاندے نیں کانگاں دے وچ کیکر بیڑے جاناں دے
کنڈھے بیٹھے کر نہ سکن اندازے طوفاناں دے
گلاں کرنیاں چھڈو ہن تے کم کرن دا ویلا اے
بیت گئی اے رات ہنیری ہويا نور سویلا اے
چھڈو پراں فقیر ہن ایویں پھو کے زور بیاناں دے
پھس جاندے نیں کانگاں دے وچ کیکر بیڑے جاناں دے
کنڈھے بیٹھے کر نہ سکن اندازے طوفاناں دے

.....☆.....

انقلاب

تیری حمد تیری ثنا مالکا
 پھٹنیویں نوں ہن بھکھ پا مالکا
 توں رازق مخلوق دا مالکا
 تے بھکھے وچارے رجا مالکا
 ہن لیا انقلاب
 تیرے ناں تے سی میں بنایا وطن
 تیرے ویریاں نوں نہ بھایا وطن
 ہن لیا انقلاب
 جو ویری دلوں میں تیرے نام دے
 مخالف تیرے دین اسلام دے
 ہن لیا انقلاب
 نہ راہی رہیا بے ریا اے کوئی
 تیرے ہن نہ حاجت روا اے کوئی
 ہن لیا انقلاب
 ہويا حال دسا کيہا قوم دا
 نہ ایکا اے اکا رہیا قوم دا
 ہن لیا انقلاب
 کرے کھلجکن پئی کئی لیڈری
 پوازا بنی دیس لئی لیڈری
 ہن لیا انقلاب
 بھڑے لیڈری نال پئی لیڈری
 بچا لیڈری توں بچا مالکا
 ہن لیا انقلاب

غوث الاعظمؒ

رنگ نظر دا بنیاں نیں آج دلی پریتاں غوث الاعظمؒ
وتر گئے نیں تیرے طالب تیریاں ریتاں غوث الاعظمؒ

جان اپنی وچ تساں ہمیشہ کیتا خفیہ ذکر جن دا
ایہہ ہن ذکر زبانی کردے پا وچ گیتاں غوث الاعظمؒ

پا کے گل وچ ایہہ پئے جھولن ریشم، اطلس، تلے، گوٹے
مار نفس، نوں جان دیاں نیں دیندے دیتاں غوث الاعظمؒ

ایہہ آج رانجھے ہیر دیاں پے سارے رل کے سراں الاہن
تساں ہمیشہ قرآن پڑھایا وچ مسیتاں غوث الاعظمؒ

سوہنی تے مہینوال نیں کتھے عاشق مرد خدا دے کتھے
لڑ جوڑن پئے پاکاں دے ایہہ نال پلپیتاں غوث الاعظمؒ

تساں ہمیشہ تقویٰ کیتا، جریاں بھکھاں روزے رکھے
ایہہ رج رج بریانی کھاون وچ مسیتاں غوث الاعظمؒ

تساں تہجد نیتی رکھے روزے فرض نمازاں پڑھیاں
ایہہ پئے غزلاں نظماں پڑھ پڑھ پاہن پریتاں غوث الاعظمؒ

سنت تیری سی وچ دنیا "جو دم غافل سو دم کافر"
بنن و خانے روز فقیر اوہناں دیاں نیتاں غوث الاعظمؒ

.....☆.....

سرٹکاں

سوکھا لاہیا جاندا ناہیں۔ گل وچ پیا جنجال کوئی
پچھو میتھوں دیس مرے دیاں سرٹکاں دا نہ حال کوئی

نویں زروئی سڑک اتھے اٹھوارہ مساں لنگھاندی اے
آج بھرتیے کھالی جہڑی کل مُڑ پٹی جاندی اے

بوئے رہندے ایہہ دیس دیاں سرٹکاں دے نت دوالے نہیں
اگ بجلی والے پچھے پانی نکلے والے نہیں

اگلے گٹی جان فقیرا پچھلے پٹی جاندے نہیں
کٹن پن والے دوویں موجاں لٹی جاندے نہیں

آئے فیرداری آئے

مڑ بھوتے بکاری آئے
 رل مل ہاری ساری آئے
 موہڈے گھت پٹاری آئے
 کھیڈاں کرن کھڈاری آئے
 آئے فیرداری آئے

وکیج ڈکھی ڈکھیاراں تائیں
 مجبوریاں لاچاراں تائیں
 پھاتھا وکیج شکاراں تائیں
 کرن شکار شکاری آئے
 آئے فیرداری آئے

خاطر خدمت انسانی لئی
 عظمت دینی ایمانی لئی
 دیس وطن دی درباری لئی
 بین کنی درباری آئے

آئے فیرداری آئے
 لا مجمع اک نوٹ دکھاندے
 نوٹ اک دے کئی نوٹ بناندے
 پل وچ سب مڑ نوٹ اڈاندے
 گپت وباری کاری آئے

آئے فیرداری آئے

خالص کھوٹوں کھوٹ بناندے
 گیند وکھا اخروٹ بناندے
 نوٹاں دے نیں ووٹ بناندے
 پھیرن جھڑلو کاری آئے
 آئے فیر مداری آئے

پیر ، ندی نہ گھٹن والے
 نہ بیڑی نہ پن والے
 ڈھٹھا گھر نہ چھٹن والے
 چھٹن محل اتاری آئے
 آئے فیر مداری آئے

لانڈے نعرے ستھوے شاہی
 آئے نال ، فساد تباہی
 فیر آئے نین کرن اگراہی
 لیکھا پان پٹاری آئے
 آئے فیر مداری آئے

کر جادو دیاں سوچ وچاراں
 ریڑھے بھن بناندے کاراں
 مویاں نوں مار اتوں ماراں
 ڈور کرن بے کاری آئے
 آئے فیر مداری آئے

آئے بندے چارن دے لئی
 اہمویاں نوں مارن دے لئی

دھول نویں اُسارن دے لئی
 ڈھاون ڈھٹھی ڈھاری آئے
 آئے فیر مداری آئے

بے دو سے دھنوان وچارے
 آئے ووٹاں دے ونجارے
 ووٹراں دی خدمت دے مارے
 کار کرن سرکاری آئے
 آئے فیر مداری آئے

آئے مڑ جھگڑے دی لکے
 نال رلا کے دھڑے شریکے
 وچ دواواں گولیاں ٹیکے
 دور کرن بیماری آئے

آئے فیر مداری آئے
 بتے بے تدبیر بیماری
 لیڈر ملاں پیر بیماری
 دکھی فقیر امیر بیماری
 عالم عملوں عاری آئے

آئے فیر مداری آئے

چار مسیتاں چار مصلے

اک گلی وچ چار مسیتاں
 ہر مسجد دیاں اپنیاں ریتاں
 آپو اپنے روں اکوتے چار مسیتاں چار مصلے
 فتوے بازی بدھی پلے کھریاں گلاں کھوٹیاں نیتاں
 اک گلی وچ چار مسیتاں
 ہر مسجد دیاں اپنیاں ریتاں
 بیٹے دل تے پاٹے دیدے کھیندے سیویاں نال نیں دیدے
 نال عقیدیاں لڑن۔ عقیدے مہڑ کرم تے پیاں سیتاں
 اک گلی وچ چار مسیتاں
 ہر مسجد دیاں اپنیاں ریتاں
 دینی ٹور زمانے سازی دلوں دلیلاں ظاہر نمازی
 باجھ عملاں گلاں دے غازی عملوں جیتاں گلوں ہاراں
 اک گلی وچ چار مسیتاں
 ہر مسجد دیاں اپنیاں ریتاں
 کھان پین دے جھگڑے جھیرے لڑدے حلوے لڈو پیڑے
 بن دے جاہن ملاپ نکھیرے ملیاں نیتاں نال گنیتاں
 اک گلی وچ چار مسیتاں
 ہر مسجد دیاں اپنیاں ریتاں

ٹردے کھیندے جان مسافر بنیا اک دا دوجا کافر
 ہو یا کفر ایمانوں وافر پایا رولا نعریاں گیتاں
 اک گلی وچ چار مسیتاں
 ہر مسجد دیاں اپنیاں ریتاں
 دین دُنی دیاں رازاں والے گونج دیاں آوازاں والے
 آپو اپنیاں سازاں والے پاکاں دے جٹ نال پلےتیاں
 اک گلی وچ چار مسیتاں
 ہر مسجد دیاں اپنیاں ریتاں
 بھجیاں باہواں گل نہ لائیاں اندر پکیاں بنے آئیاں
 پیاں ویسیں حال دہائیاں متھا لگا نال عفریتاں
 اک گلی وچ چار مسیتاں
 ہر مسجد دیاں اپنیاں ریتاں
 ماندریاں سپ ہتھیں پالے مارو زبری ڈنگاں والے
 یار مار یاری دے چالے ویر فقیر پیار پڑیتاں
 اک گلی وچ چار مسیتاں
 ہر مسجد دیاں اپنیاں ریتاں

نویں مجاہد تے غازی

ذاتی لوڑاں تھوڑاں دی ایہہ وِج کٹھالی ڈھالے غازی
 نکلے لاہن گھراں دی ائی ججریاں دے جالے غازی
 پھوکن لئی قومی املاکاں کڈھن دیس دوالے غازی
 خونی طوفاناں دے وانگوں چڑھ پئے مار اچھالے غازی
 آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی
 آئے کرن جہاد ایہہ گس کے پتھر وٹے ڈنڈے سوٹے
 قومی ایکے نوں پئے کردے پھیتی پھیتی، ٹوٹے ٹوٹے
 بھل کھرے اسلامی نعرے آہے لاندے نعرے کھوٹے
 اللہ اکبر دے نعرے نوں بھلے بھولے بھالے غازی
 آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی
 دانشمند کدی نہیں کردے بے مقصد بے لوڑیاں گلاں
 ٹھک ٹھیٹھ دیاں سن کے کدھروں ناہیں جانڈیاں موڑیاں گلاں
 ہویاں بیتیاں دی تھاں کردے کئی پے کولوں جوڑیاں گلاں
 اندر بنے قوم وطن دے لاندے پھرن سخالے غازی
 آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی
 کجھ پنے نویں کمائی دن گھٹے ساڈے مال پرانے
 لے آئے کجھ نویں شکاری ٹٹے کھسے جال پرانے
 نویں حیاتی دے گل چاہندے پانے فیر جنجال پرانے
 قوم وطن دے پے مڑ پچھے آگے ڈٹھے بھالے غازی
 آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی

بند کرا کالج مدرسے دین جواب سوالاں دے پنے
طالب علماں نوں لا اگے لیندے کم نہیں ڈھالاں دے پنے
رنگ چڑھاندے لیڈریاں تے خون کرا کے بالاں دے پنے
قومی آسریاں دے لگے پٹھے لین سنبھالے غازی
آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی

مہر محبت نے جا لائے ڈیرے خبرے کبڑی وتھے
چلدے تیز سیاہی آرنے سدے نہیں پنے ویکھو جتھے
راہ گزر پنے سہے ٹردے خورنے پھڑ مارے کوئی کتھے
راہواں وچ مجاہد پھردے موڑاں تے نہیں نالے غازی
آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی

سرے چڑھے ہوئے کاج وطن دے پیراں بیٹھ لتاڑن لگے
اگے پچھے سچے کھبے بالن پھوکن ساڑن لگے
اُجڑے لوک وساوں دی تھاں سدے لوک اجاڑن لگے
آئے عجب مجاہد قومی آئے یار نرالے غازی
آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی

ویریاں دے نہ ویری دن سدے یار ایہہ یاراں دے نہیں
آودے نظر وپہاری کاری قومی کار وپہاراں دے نہیں
سدے لڑ اوہناں دی ہتھیں منزل دیاں مہاراں دے نہیں
ٹور لے چلے ول ہنیرے راہواں نور اجالے غازی
آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی

پکیاں راہواں دے نیں شوقی، راہی کچے پیراں دے ایہہ
 اپنیاں دے دشمن ویری جن ساتھی غیراں دے ایہہ
 آئے پکی تے گڑا وساوں کیرے بدل ویراں دے ایہہ
 قومی بے اتفاقی دے نپے وگدے نیں پرنا لے غازی
 آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی
 آئے نیں مڑ مار کسے تے ایویں نہیں ایہ بنے نکلے
 کچھاں وچ تباکھڑیاں تے لے ہتھاں وچ چھتے نکلے
 اوکھیاں ولیاں موڑاں دے نیں راہبر بن کے انھے نکلے
 کمر پرانے کڈھن دے لئی کھاندے جوش ابالے غازی
 آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی
 کوئی کرسی دے ہونٹے بھانے کوئی گواچا دفتر لہھے
 پھالے ایدھر کوئی سفارت کوئی وزارت اودھر لہھے
 گم گئی وڈیائی کوئی، کوئی گواچی چودھر لہھے
 ہین گواچیاں چابیاں دے کجھ آئے بھنن تالے غازی
 آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی
 ریت دیاں محلاں دی آسے ڈھولی ڈھول وچاندے آئے
 لٹ مار دی بھاجڑ پا کے قومی بلک لٹاندے آئے
 پاٹو دھاڑ وطن وچ پاون پائے دھڑے بناندے آئے
 پیٹھیاں پولاں وچ فقیرا آئے ٹھوکن پھالے غازی
 آئے شیشے بھن مجاہد بساں ساڑن والے غازی

سادھ

سہمے پھردے چور چکار
 سادھاں دا واہ پے گیا یار
 واہ واہ جوڑ نہیں سانویں چھٹے
 چوراں دے نیں مان تڑے
 سادھاں چوراں دے گھر لٹے
 پئی شہراں وچ حال پکار

سہمے پھردے چور چکار
 سادھاں دا واہ پے گیا یار
 مان تڑے چور وچارے
 سادھاں دی سادھی تھیں ہارے
 وپہلے پھردے مارے مارے
 سادھ کریندے چور وبار

سہمے پھردے چور چکار
 سادھاں دا واہ پے گیا یار
 روز ای چڑھدے بھا دی بھنڈی
 ہر شے جاندی کجھی ونڈی
 او جڑ بیلا بن گنی منڈی
 منڈی سادھ بنے مختار

سہمے پھردے چور چکار
 سادھاں دا واہ پے گیا یار

سادھاں دی جد آ گئی واری
 چوراں چھڈی چورا کاری
 ایسی سادھاں . بازی ماری
 چوراں من لئی اپنی ہار
 سہجے پھردے چور چکار
 سادھاں دا واہ پے گیا یار
 سادھاں ایسی لائی ٹرڈی
 ٹرڈی چوری چالوں تھرڈی
 پیدل چور پئے نیں ڈڑکی
 چلے سادھ چلانڈے کار
 سہجے پھردے چور چکار
 سادھاں دا واہ پے گیا یار
 نہ ایڈر نہ ملاں پیر
 دغے فریباں دی نہیں سیر
 کیکر بنے سادھ فقیر
 کھولے کیکر چور بازار
 سہجے پھردے چور چکار
 سادھاں دا واہ پے گیا یار

میرا کیہ اے

نہ کوئی سبلی نہ کوئی ساتھی آوندے جاندے کلم کلم کلے
فجرے آئے ٹرے دوپہرین شامین آئے فجرے چلے
وچ سراں دے دن دا ڈھلنا کرنا رین بسیرا کیہ اے
دنیا تیری عقبی تیری میں وچ کیہ آں؟ میرا کیہ اے؟

میر ٹور مسافر راہی دیکھے نہیں اکلاپے فانی
چاچے مائیں بھیناں بھائی دھیاں پتر مامے فانی
فانی دنیا دے وچ میرا فانی چار چوہیرا کیہ اے
دنیا تیری عقبی تیری میں وچ کیہ آں؟ میرا کیہ اے؟

گرسی عرش ملائک حوراں سورج چن ستارے سارے
ساگر پربت جوہاں بیلے خواب خیال نظارے سارے
سمجھے کون کھلار امبر دا دھرتی دا ایہہ گھیرا کیہ اے
دنیا تیری عقبی تیری میں وچ کیہ آں؟ میرا کیہ اے؟

کھردے کھردے باگاں دے وچ پھل نویں کرماندے جاون
جھڑیاں کلیاں بھردے کنڈے سکے انگ سکاندے جاون
باگوں پیا بہاراں دا ایہہ لدی جاندا ڈیرا کیہ اے
دنیا تیری عقبی تیری میں وچ کیہ آں؟ میرا کیہ اے؟

دیکھے تاج جڑاؤ اتھے بن دے میں کچھول گدائی
تختوں اچا جا بہہ کتھے بندہ تیری وچ خدائی
اچے محل کسے دا اتھے اچا بنھ بسیرا کیہ اے
دنیا تیری عقبی تیری میں وچ کیہ آں؟ میرا کیہ اے؟

سچا شوق نہ اکھ اے سچی جھوٹھیاں نظراں دید اے جھوٹھی
 جھوٹھی جنس حسن دی ایویں جھوٹھے گاہک خرید اے جھوٹھی
 رخ تے زلفاں دا پرچھاواں چانن نال ہنیرا کیہ اے
 دنیا تیری، عقبی تیری میں وچ کیہ آں؟ میرا کیہ اے؟
 پڑھدا پنچے وقت نمازاں کردا ورد وظیفہ تیرا
 دم دا اے ونجارا اتھے ربا وکھ خلیفہ تیرا
 رو رو نت خلافت تیری کردی ہائے ہائے میرا کیہ اے
 دنیا تیری، عقبی تیری میں وچ کیہ آں؟ میرا کیہ اے؟
 اتھے نہیں سمجھایا توں کجھ اتھے کیہ سمجھانا ایں توں
 اتھے اتھے دوئیں جہانیں اپنا حکم چلانا ایں توں
 بدھا حکم کسے دا مردا ہندا مرد اچیرا کیہ اے
 دنیا تیری، عقبی تیری میں وچ کیہ آں؟ میرا کیہ اے؟
 منزل میری منزل ناہیں راہ میرے نہیں میرے اتھے
 ہور کسے دا کراں وساہ کیہ ساہ میرے نہیں میرے اتھے
 مونہوں مونہہ میں تے پیا آہناں میرا کیہ اے میرا کیہ اے
 دنیا تیری، عقبی تیری میں وچ کیہ آں؟ میرا کیہ اے؟
 تیرے امروں میری ہونے کے میری نہیں حیاتی میری
 توئیں دس ایدوں ودھ ہونی کیہ اے ہور نکاتی میری
 چل دے دم دا بھلا فقیر ایہہ جوگی والا پھیرا کیہ اے
 دنیا تیری، عقبی تیری میں وچ کیہ آں؟ میرا کیہ اے؟

چنگا عشق فقیراے تیرا

کیہ ماری بے ٹہنی جانا ایس
گلاں کردا ٹہنی جانا ایس

ہولا ہونا ایس وچ دنیا
بھاریاں پنڈاں چکی جانا ایس

خواب خیال جوانی تیری
موہڈیاں توں وی تھکی جانا ایس

محفل دنیا دم دا میلہ
کیوں ایہدے وچ ٹھکی جانا ایس

دھرتی پیٹھ وسپا تیرا
توں کدھر مونہہ چکی جانا ایس

کھیہ کیہ سر وچ ککڑ وانگلوں
پاندا بکو ٹہنی جانا ایس

چنگا عشق فقیراے تیرا
توں تے ایویں ٹہنی جانا ایس

.....☆.....

توں کیہ جانے

توں کیہ جانے بھکھ بنگ نوں توں کیہ جانے تنگی
توں کیہ جانے کویں گزارے خلقت بھکی تنگی

توں کیہ جانے بے سرتاں دی سرت سنبھالے کہہرا
رنگ جہاں دے بھنگ اے پاندی تیری رنگا رنگی

توں کیہ جانے تیرے کائے ڈنگ ٹپاون کیکر
توں کیہ جانے تیرے راکھے کیکر کٹن تنگی

توں کیہ جانے نبن تروٹک کویں نشے دیاں تاراں
توں نہیں ٹھیڈے کھاندی ویکھی پانل ہوش تلنگی

توں نہیں ویکھے بھانبر بلدے دکھیاں دے ہوکے
توں نہیں ویکھے بناں پلپتے توپ چلانڈے بھنگی

توں نہیں ویکھیاں رجیاں دے گل پیندیاں اکیاں تھکیاں
توں نہیں ویکھی بھڑدی کدھرے شاہی نال ملنگی

توں نہیں ویکھی مغروراں دے در تے اڈی جھولی
توں نہیں ڈنگ ٹپاون دے لئی کھاہدی برکی منگی

چھیاں پائے تیرا پالا نال سمور حریراں
توں کیہ جانے ننگے کیکر رات گزارن ننگی

توں کیہ جانے کیہ کیہ کردا رہوے پلال زمانہ
توں نہیں دیکھی دل چھل کردی ایہہ دنیا دو رنگی

توں یاراں دی یاری لئی اس ملدا نال رقیباں
چوہٹ نوں اے چوہٹ کردی پر بازی بد رنگی

توں کیہ جانے پالی دے نیں ہتھیں ناگ انجانے
توں کیہ جانے ہتھیں پالیا سپ متے کوئی ڈنگی

رس کناں وچ گھول نہ سکے راگ گوتھا کوئی
سنے نہ محفل دے وچ وجدی کوئی بے سُرِی سرنگی

توں کیہ جانے کیہ کردا اے مندی کرنے والا
توں کیہ جانے نال تیرے کیوں کرے کوئی نہ چنگی

توں اکھیں نہ دیکھے کیکر سرداں سر وارے
توں سولی تے منصوراں دی جان نہ دیکھی ننگی

توں کیہ جانے مل پیندے نیں وچھڑے سنگ ڈراڈے
توں کیہ جانے ملے کسنگے سنگ تروڑن سنگی

بیتیاں بھلن دیندے دل تھیں صدیاں دے نہ کھپے
 زنگیاں دی کرنی آ پاندی پاکاں پیش فرنگی

جاناں دے کے پاندے عشق، بیچ فقیر ملن دے
 زلفاں دے لئی دُسر سینہ جویں چرانندی کنگھی

چودھریاں دے ویہڑے

وانگوں ڈیہموں دی کھکھر دے ویلے لیڈر چھیڑے نیں
 صلح امن دے ناں تے پاندے جہڑے جھگڑے جھیڑے نیں
 آکھ زبانی سدھے ہتھیں دیندے پٹھے گیزے نیں
 دُور و دُور دلوں نیں ظاہراً بیٹھے نیڑے نیڑے نیں
 غصے غصے دسدے پے کجھ چودھریاں دے ویہڑے نیں

دن بنے تران پرایا مانتریاں باہواں دے
 سدھے منزل ول نہ ٹردے راہی پٹھیاں راہواں دے
 نال ایہناں دے ٹردے جاندے قافلے ہوکیاں باواں دے
 جان لئی ول منزل ایہناں پٹھے ریہڑے ریہڑے نیں
 غصے غصے دسدے پے کجھ چودھریاں دے ویہڑے نیں

مکدیاں دن اہے ایہناں دے دھڑیاں دیاں اجوڑاں نہ
 پییاں وچ سیاں دھرتی بھردیاں دن کھوڑاں نہ
 پوڑیاں ہندیاں دن اہے وی تن ڈھکن دیاں لوڑاں نہ
 بھاویں وچ فسادیں پاٹے لیڑے فیر اُلیہڑے نیں
 غصے غصے دسدے پے کجھ چودھریاں دے ویہڑے نیں

ہو کے ایہہ پک جدی بن دے اہے وی ڈپر آرے نیں
 پنڈوں پنڈ نکھیرن دے پے کردے مورکھ چارے نیں
 ونڈی پا کے گھردی کرنے چاہندے وکھ گزارے نیں
 وچ ایہناں دے سینیاں لڈی پاندے اہے نکھیرے نیں
 غصے غصے دسدے پے کجھ چودھریاں دے ویہڑے نیں

رنگ مٹاندے یک رنگی دا ایہہ حامی دو رنگی دے
 سبق قوم نوں دیندے پھردے نیں ایہہ خانہ جنگی دے
 ڈنگدے پھردے نال دیاں نوں پھٹ ڈمو نہیں ڈنگی دے
 دیس اجاڑا پاون وانے دردی قوم سہڑے نیں
 غصے غصے سدے پے کجھ چودھریاں دے ویہڑے نیں

آپس وچ ویراں لئی پائی ایہناں ساہنچھ پرائی اے
 لسی وانگ لڑائی گھر دی پیرو پیر ودھائی اے
 وچوں کجھ دلالاں خبرے باہروں گیڑی سائی اے
 لگے اے فساداں دے ایہناں نوں اچن پیڑے نیں
 غصے غصے سدے پے کجھ چودھریاں دے ویہڑے نیں

جنس محبت دا بھا دسدا اے وی بڑا اچاواں ایں
 اے وی تول ترازو دا نچ ہندا دسدا ساواں ایں
 ہیر اے وے ملک پرائی رانجھا اے نتھاواں ایں
 اے فقیر اُنچے پئے لڑدے نال سیالاں کھیڑے نیں
 غصے غصے سدے پے کجھ چودھریاں دے ویہڑے نیں

یار ماراں دا گلہ

نہ گلہ پھلاں دا کوئی تے نہ خاراں دا گلہ
نہ خزاواں دا کوئی تے نہ بہاراں دا گلہ

بے ادب نہ ہون دے یاراں دی محفل دا ادب
نہ گلہ کوئی رقیباں دا نہ یاراں دا گلہ

کر کے وعدے یار کردے وعدیاں دا پاس نہیں
کرن ایویں منتظر پئے انتظاراں دا گلہ

عشق وچ ہاواں دے شکوے دل نہیں کردا کدی
کردیاں اکھاں نہیں ہنجاواں دے ہاراں دا گلہ

ناچ تلواراں تے کردے ہار دے سرمد وی نہیں
کردیاں دیکھے نہیں منصور داراں دا گلہ

گرو نہیں ایہناں دی پئی تھڑیاں توں اچی اڈدی
شاہ نشیناں نوں ایں مڑ وی خاکساراں دا گلہ

بے مہاراں بے قطارے کارواناں دا اے شوق
کارواناں نوں ایں اونٹھاں بے مہاراں دا گلہ

میری ہر منزل دی ساتھن رہی اے بے سرتی مری
راہبراں دا کچھ گلہ نہ راہ گزاراں دا گلہ

صوفیاں نوں مار دے مہنے نین صوفی پنے کتے
دینداراں نوں ایں کدھرے دینداراں دا گلہ

گل پئی رنداں دے رنداں دی تروٹک سہکدی
مستوراں نوں ایں ساقی، مستوراں دا گلہ

تنگدستاں نوں ایں جھورا، تنگدستاں دا کتے
مالداراں نوں ایں کدھرے، مالداراں دا گلہ

محراں نوں محراں دی شرم دا اے وڈکرا
رازداراں دے لبیاں تے رازداراں دا گلہ

مرن والے جیوندیاں تے نہ کویں ہسن فقیر
سنگباراں نوں ایں انگاروں دا گلہ

لو ساتھوں امداد ضرور

وَسُو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساتھوں امداد ضرور
 ہر پرہیا وچ ہر اک وِ تھے نہیں آج ساڈی چودھر کتھے
 نر پو اسی ٹرائے جتھے ”نہ“ دا کدی نہ کرو قصور

وَسُو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساتھوں امداد ضرور
 دورے کرو نہ لاؤ ڈھلاں آؤ آن لہاؤ چھلاں
 ساڈیاں کوٹھیاں کاراں ملاں مالک اسیں تسی مزدور

وَسُو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساتھوں امداد ضرور
 بن کے دو دشمن خونخوار دوویں بن جاؤ ساڈے یار
 نقد نہیں تے لوؤ ادھار لے لاں گے مڑ رقم حضور

وَسُو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساتھوں امداد ضرور
 چاہو سب دی تسی بھلائی صلح زبانی دِلوں لڑائی
 رکھو جنگی بھاجڑ پائی اسلحہ ساڈا مان غرور

وَسُو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساتھوں امداد ضرور
 ماڑیو ہووو نہ برباد نال امن دے پاؤ فساد
 لو ساتھوں جنگی امداد تگڑے ہو کے پاؤ فتور

وِسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساٹھوں امداد ضرور
 سیر ہنٹر مگ اڈاؤ راکٹ مارو بمب چلاؤ
 اڈے ساڑو کوٹھے ڈھاؤ کردیو بستیاں ساڑ منور
 وِسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساٹھوں امداد ضرور
 ڈوبے جے سنگھاسن راج ہوو دھکے تے محتاج
 لو اسلحہ تے نال اناج مرو نہ بھکھے ہو مجبور
 وِسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساٹھوں امداد ضرور
 بن کے ڈاکو چور نکلے راتیں چوری بولو ہلے
 پر جے لگو ساڈے تھلے مونیہوں جو آکھو منظور
 وِسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساٹھوں امداد ضرور
 ساہنوں پنچھو سانوں دسو ساڈے سائے تھلے دسو
 تگڑے دے لگ آگے نسو ماڑے کر دیو چکنا چور
 وِسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساٹھوں امداد ضرور
 ساڈے اسلحے دی سپلائی خطرہ سمجھ نہ دیو دہائی
 کرے کوئی تے کرو لڑائی مارو ہتھ ذرا بھرپور
 وِسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساٹھوں امداد ضرور
 دھری راچیو دین ویالو کر کے قول زبان نہ پالو
 پچیں پچیں ویلا ٹالو کرو نہ چت ایویں رنجور

وَسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساتھوں امداد ضرور
 چھیکڑو جد ہارن تے آؤ
 فائر بندی کرو کراؤ
 وَسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساتھوں امداد ضرور
 عقل دے انھے گنڈھ دے پورے
 ہار کے مارو سگوں کھنگورے
 وَسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساتھوں امداد ضرور
 پھس کے ظلماں دے وچ جال
 پاؤ ڈنڈ نہ ہو بے حال
 وَسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساتھوں امداد ضرور
 رہو دھوکھے دے کھوہ وچ جتے
 چڑھ جاؤ بیٹا سولی اُتے
 وَسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساتھوں امداد ضرور
 جنگلی بگل فقیر و جاؤ
 ساڈی گاہکی ذرا ودھاؤ
 وَسو بھاویں کیڈی دُور
 لو ساتھوں امداد ضرور

.....☆.....

اُوڑ

بھکھیاں تسیاں رتاں چلیاں
بدلاں مارنے بُتے

پیلیاں کنکاں سکیاں چبھاں
کڈھ کڈھ ویکھن اُتے

سرگی گبھرواں دے گل پیندے
پالے صبر وگتے

ٹٹیاں ہنپیاں بھکھے بلداں
ہل واہے کھوہ جتے

واہیاں نال رتاں وچ کیتے
ٹک سے بے رتے

بی ورھیالاں دے وچ چادر
لے لکر دی سوتے

بھورن پیاں خشک ہواواں
کنڈے سوکے گتے

ہاڑھی دے لئی باگے اوڑاں
سکے ہار پرتے

اگلی اگوں ہتھ نہ آئی
چھلی لے گئے گتے

ہاڑے ڈھڈ فقیر نماں
ٹردے پھا کے جتے

.....☆.....

ورولے

غضبوں لدے بھرے غروروں
چڑھے ورولے دس دوروں

انھی ڈھوڑ دھماندے اٹھے
گرد بھرے چکراندے اٹھے

ٹیڈھیاں دھوناں لگوں ڈنگے
اکھڑے اکھڑے ڈنگ پڑنگے

بے مہری دے ساز وجاندے
نکلے خونی لڈی پاندے

اوبجز منزل دے متوالے
ٹرے کرے چھٹی چالے

وانگ شدائیاں پھردے بھجے
اگے چھپے کھجے سجے

بوتے بچے توڑی جاون
اگی فصل مروڑی جاون

کنڈے پھلاں دے رکھوالے
مالی باغ اجاڑن والے

بھجڈے ٹروے نہندے جاندے
سنگاں دے نال کھہندے جاندے

لو تتی دے تے چارے
بن دے جاہن آگ دے انگیارے

بھڑ بھڑ کر دے بھانبر چمے
چکر کھاندے لنو نیچے

آ لنباں سڑکاں تے چڑھیاں
بساں بلیاں کاراں سڑیاں

وٹیاں دے شرلاٹے و بے
شیشے مٹے بوہے بھجے

راہ دی اکھیں دھوڑاں پیاں
نکھر ٹردیاں ساہنجھاں گھیاں

لنگھے جھکھر راہواں گاہندے
طالب علماں نوں بدراہندے

چل ورو لیاں خوئی چالاں
لنیاں پھڑ بالاں دیاں ڈھالاں

سیدھے بال گراہے پاندے
ٹروے سیٹیاں جان وجاندے

انھیاں وھوڑاں نے راہ ڈکے
ہو گئے راہی کجے کجے

نچی کدی بے اتفاقی
ساہنجھ ایکے وی رہی نہ باقی

چلدے کم کھلوتے سارے
موئے فاتے مزدور وچارے

اندر باہر فقیر چوہیرے
بدامنی نے لائے ڈیرے

غضبوں لدے بھرے غروروں
چڑھے ورو لے دے ڈوروں

نالے حج نالے ونج

پڑوں گئے ساں حج کرن لئی رب قبول اوہ کیتا سی
 مے وحدت دا کعبے دے وچ بیٹھ پیالہ پیتا سی
 لے آئے ساں سو تولہ سونا چوری کشم والیاں توں
 ڈنڈا پتلا پترا کر کے جتی دے وچ سیتا سی

بھکھے آں آج زاہداں دے نہ تقوہ دے ترہائے آں
 پر وانگوں حج کر کے خیریں رت گھراں ول آئے آں
 کھول کے مال نگند لیا سی سارا وچ تلیاں دے
 دس کو تھان ایدکیں چوری زری شنیل لیائے آں

ایہہ ویکھو نا بانہہ میری تے کیکر گھڑی سہاندی اے
 پاک گھڑی حاجی نوں حج دے وقتوں نہ تھڑکاندی اے
 پندراں گھڑیاں وچوں دتا اک گھڑی دا کشم نہیں
 ہر حاجی دی بانہہ تے بنھ کے اک اک گھڑی لیاندی اے

جوں ونج فقیر نہ کریئے آخر دنیا داری اے
 مہنگ سماں این خرچاں ولوں بنی مصیبت بھاری اے
 تھان تھان دی گل ہندی اے تے سودا منڈی منڈی دا
 اوتھے سی لیک دی واری اتھے بلیک دی واری اے

۶ ستمبر ۱۹۶۵ء دی رات

کیرے بدل وانگوں سر تے چڑھی گڑھکدی گجدی رات
 گڑا وساندی انگیاراں دا سڑدی نسی بھجدی رات
 آئی کئی صدیاں دے میرے آہلک لوہندی اجدی رات
 غیرت دین وطن دی بن گئی قومی شرم تے لجدی رات

جیوں جیوں ڈبے گئے کجھ تارے تیوں تیوں گئی ایہہ سجدی رات

لائی اکھ نہ اجدی راتیں میرے جیوں جوگے دیس
 خاک وطن دے ذریاں پائے گل رتے گلناری دیس
 سن شیراں دیاں بھباں سہے بگھیاڑاں نے وٹی گھیس
 لکھ کروڑ دناں دے مگروں سی آئی ایہہ چچ دی رات

جیوں جیوں ڈبے گئے کجھ تارے تیوں تیوں گئی ایہہ سجدی رات

جن دے چانن نے نہ ویکھے چن ول اڈدے آج چکور
 پھر ڈھوراں دے وکھر کھولے لا شیراں نے آگے ڈھور
 بھجے داناں وانگر سارے بلدیاں رابواں دے وچ چور
 اونے ای ہاڑے پاندی نسی آئی جتی کجدی رات

جیوں جیوں ڈبے گئے کجھ تارے تیوں تیوں گئی ایہہ سجدی رات

حق انصافاں دی تھاں آئے پاندے ظالم ظلم بہنیر
 کعبے دے درباناں آگے چڑھ پے لات منات آج فیر
 پتھر مار اباہیلاں نے کیتے پھٹے ہاتھی ڈھیر
 وگدے لہو دیاں ندیاں پیندی دی نہ ایہہ رنج دی رات

جیوں جیوں ڈبے گئے کجھ تارے تیوں تیوں گئی ایہہ سجدی رات

پایا آپ گراہ راہیاں نوں گڑ گراہیاں راہیاں نے
 کئے ظلم تباہیاں دے مڑ آپے ظلم تباہیاں نے
 گلیاں گلیاں ویہہ ویہہ بھیدو لاپے پاک سپاہیاں نے
 وچھی اگ دی چادر دے وچ تھکی مُردے کجی رات
 جیوں جیوں ڈُبدے گئے کجھ تارے تیوں تیوں گئی ایہہ سجدی رات
 جھولے علم فقیر اچانواں میرے عزم اچاویں وا
 موت دے سائے وانگوں پیندا سہم میرے پرچھاویں وا
 نقش ہستی دے صفحے تے رہ گیا بھارت دے نہ ناویں وا
 ہسے ویکھ کے میری جج وچ میری ایہہ جج وچ دی رات
 جیوں جیوں ڈُبدے گئے کجھ تارے تیوں تیوں گئی ایہہ سجدی رات

آتِ خدائی دا ویر

جھاڑ ذرا کو گرد نظر وی کر ول نوں ز ویر اوئے بابا
 نہ بن فجر سہانی دے لئی تپدی شکر دوپہر اوئے بابا
 خانہ جنگی دا سن نعرہ سہے پنڈتے شہر اوئے بابا
 نہ پھر وچ وطن دیاں جہاں موہڈے رکھ مُطہر اوئے بابا
 آتِ خدائی ویر اوئے بابا

جُویاں ملیاں بھائیاں دے وچ بابا پانک پانا مندا
 کٹھے وسدے رسدیاں نوں ایں آپس وچ لڑانا مندا
 مہر محبت دی وچ دُنیا ویر وروودھ ودھانا مندا
 وچ ایکے دے پانہ دُبھتا ٹھہر اوئے بابا ٹھہر اوئے بابا
 آتِ خدائی ویر اوئے بابا

رنگ برنگے تانے بانے چنگے پھروا تننا ایں تُوں
 مسلمان وی بننا ایں تُوں سوشلسٹ وی بننا ایں تُوں
 دیں تریاق زبانی نالے ٹھوئیں وی پیا جننا ایں تُوں
 روگیاں دے لئی پیا رلا نہ وچ شہد دے زہر اوئے بابا
 آتِ خدائی ویر اوئے بابا

یاری دے کر دعوے پائی پھک ایسی تُوں وچ پریتاں
 نال قرآن قرآن لڑے پیا نال مسیتاں لڑن - مسیتاں
 دیس دیاں نہ رسماں آپے یار بنا پردیسی ریتاں
 غیراں نوں گل لایئے کناں بنن نہ اپنے غیر اوئے بابا
 آتِ خدائی ویر اوئے بابا

نہ انجیل مکمل وِسدی نہ تورات زبور انجیل مکمل
 دینِ اسلامی دا اسلامی دنیا لئی دستور مکمل
 پڑھ کلمہ توں سوشلزم دا لگوں پان فتور مکمل
 نکل حرم دے ویہرے وچوں جا وڑیں وِچ ویر اوئے بابا
 اتِ خدائی ویر اوئے بابا

گلے گلے نال بھراواں بھائی لڑدے ویہندا نہیں توں؟
 رکھاں دے نال بنھ کے بندے سیکھاں جڑدے ویہندا نہیں توں؟
 کوٹھے گلے پنڈاں شہراں دے وِچ سڑدے ویہندا نہیں توں؟
 مندا شر دا دھکا بیبا منگ وطن دی خیر اوئے بابا
 اتِ خدائی ویر اوئے بابا

دیکھ کے روندے سوکے ولوں کڑکی بجلی وانگ نہ ہسدوں
 بدل مہر کرم دا بن کے اوڑاں دے سر وِس کے دسدوں
 صلح امن دی تھاں تے بابا جنگِ جدل دی کمر نہ کسدوں
 پر توں دھرتیوں امبر چڑھیوں بن کے خونی گیہر اوئے بابا
 اتِ خدائی ویر اوئے بابا

پیندا پیش ظلم دے اوڑک ظالم مار ظلم دے چھٹے
 راہ دی گرد اڈاون والا اڈے وانگوں راہ دے گھٹے
 زخمی شیر وی اولھے بہہ کے اپنیاں زخماں نوں چٹے
 نال تازیاں لا کے ڈڑکی مردی لنگی ٹیر اوئے بابا
 اتِ خدائی ویر اوئے بابا

چوز اچکے راکش پاپی ڈاکو خونی ظالم گتے
 گورے لاکھے چٹے کالے کتے بورے ڈب کھڑے

چھبہ لا کے نیں بیٹھے سارے ویری ساڈے سجے کھتے
 سر دھڑ بازی لگدی نہیں جے ہون نہ پکے پیر اوئے بابا
 ات خدائی ویر اوئے بابا

سوشلزم نوں کیوں نہیں بھاندا نال قرآن یرانہ تیرا؟
 کلمے پاک تے عمل کرن لئی کیہ اے عُذر بہانہ تیرا؟
 بلدے گھر دے جنگی شعلے کرن خراب نہ خانہ تیرا
 نہ کر خانہ جنگی دے لئی دیس وطن دی سیر اوئے بابا

ات خدائی ویر اوئے بابا

سارے مومن بھائی بھائی ساڈی جند تے جان ایں اکو
 اکو رب رسول اے ساڈا دین ایمان قرآن ایں اکو
 قوم اکو اے پاکستانی سارا پاکستان ایں اکو
 ساری دسوں اپنیاں دی نہیں اتھے کوئی غیر اوئے بابا

ات خدائی ویر اوئے بابا

دل ساڈے وچ سینیاں دے تے سرداراں تے نچن والے
 بلدے بھانبر وانگ اسیں آں انگیاراں تے نچن والے
 پا قرآن فقیر گلاں وچ چڑھ واہراں تے نچن والے
 جٹ تیار وطن لئی ساڈے رہندے اٹھے پیر اوئے بابا

ات خدائی ویر اوئے بابا

سیاسی چکر

وسدا نہیں، اسلامی دنیا وچ جہان سیاست دا
دیندے ساتھ جدوں تک ناہیں، دین ایمان سیاست دا

کچے قول قرار نہ جتن بازی، کدی سیاست وی
ولی عقیدت باہجوں ہر دا ہر میدان سیاست دا

ذاتی حدوں وچ وسیبے ہوں ذاتی غرضوں دے
قومی تھوڑاں باہجوں ہندا، گھو ویران سیاست دا

خونی موڑاں، مڑ کے ملدی، منزل کتے سیاست وی
ٹریاں باہجوں پنہ نہ مکے، نال زبان سیاست دا

چڑھ کنڈیاں دیاں ٹوکاں اُتے، کھڑ دے پھل، سیاست دے
جاناں جیل کے کدھرے پھلدا، چمنستان سیاست دا

آکھاں ملدے راہیر بیٹھے رہن سیاسی منزل دے
راہ دیندا نہیں راہیاں نوں انھا طوفان سیاست دا

جناں جوڑیاں نال ہوندے نہیں، سر میدان سیاست دے
نال نکھیرے مشکل ہووے، کم آسان سیاست دا

ہندی، سندھی، بنگالی، پنجابی، مسلم لیگی سن
قائد اعظم ویلے گھر سی، پاکستان سیاست دا

وچ سیاسی راہواں سکھے اودوں نور سیاست دی
دلوں ووجھوں این بن دا بندہ جد انسان سیاست دا

رہندی ایہدے نال نہیں اکا مت ٹکانے بندے دی
اللہ کرے کسے نوں ہووے نہ خفقان سیاست دا

بتے گھاٹے وندے ہوندے دیکھے ونج سیاست دے
نفعیوں بہتا ہوندا وٹھا اے نقصان سیاست دا

ریہہ اوہدا کوئی یوہا، چنان، چھت، بنیرا، بناں نہ
نچے جہڑے ویڑے دے وچ آ شیطان سیاست دا

ڈر خطرہ کوئی رہوے نہ کدھرے مڑ دینی درباں نوں
مڑ جے دین اسلام بنائے چا دربان سیاست دا

مڈھوں کدی فقیر ایہدے وچ، جھگڑے جھیرے پیندے نہ
راکھا بنیاں رہندا گھر وچ، جے قرآن سیاست دا

کوڑا مان

وانگ جلاہیاں تنیاں اتھے لوبھاں دا کیہ تانا ایں
 بے اعتبارے چار وناں دا فانی جگ ٹکانا ایں
 مال خزانے محلاں ماڑیاں شان گمان نماں ایں
 نہ اسمانی چڑھ پیا اوڑک مٹی وچ سماں ایں
 آیا سیں کیہ لے کے اوتھوں کیہ ایتھوں لے جانا ایں
 تیری جان دے ویری لاگو شاہی تیری راج تیرا
 تیرے چلدے سکے دا اے دشمن تخت تے تاج تیرا
 آؤناں وچ حیاتی تیری موت وگاڑن کاج تیرا
 دھکے نال ایہہ سر تے چایا کیوں دھرتی دا چانا ایں
 آیا سیں کیہ لے کے اوتھوں کیہ ایتھوں لے جانا ایں
 چنگے خالی دنیا دے وچ ہوندے سنگ گنگے نہیں
 ظلماں ستماں دے ایہہ تیرے طور طریقے چنگے نہیں
 جھولن لئی نت جھنڈے تیرے رہن اچے ٹنگے نہیں
 لشکر فوجاں دے نہ وسدا دُھر دا ورتیا وانا ایں
 آیا سیں کیہ لے کے اوتھوں کیہ ایتھوں لے جانا ایں
 دکھاں تائے ٹر کے ڈکے رہن نہ دیندے راہواں دے
 ثانی نہیں توپاں دے گولے مظلوماں دیاں ہاواں دے
 روکے جانڈے ٹینکاں کولوں زور نہ جڑیاں باہواں دے
 جڑیاں مظلوماں تھیں تینوں کسے نہ آن بچانا ایں
 آیا سیں کیہ لے کے اوتھوں کیہ ایتھوں لے جانا ایں

ظلم ستم دی ٹور مکاندی، نہیں پینڈے، کوہ قافاں دے
منزلا الفت دی تے پہنچن، راہی، عدل انصافاں دے
پاندے مل جچاواں، کیتے سونے سدھ صرافاں دے
کر کے ظلم فقیر ندوسا ظالم کیتا پانا ایں
آیا سیں کیہ لے کے اوٹھوں کیہ ایٹھوں لے جانا ایں

خالی پلا

نہ کچھ ہتھ تے نہ کچھ پلے
 جن والے لے گئے لہنا
 جھوٹے سچے رشتے ناٹے
 سچے کھبے آگے پچھے
 نہ کچھ ہتھ تے نہ کچھ پلے
 لوبھاں جان وساہی جھوٹھی
 جھوٹے گھوڑے جھوٹے جوڑے
 جھوٹے کوٹ قلعے تے تھانے
 نہ کچھ تے نہ کچھ پلے
 محل ماڑیاں جھوٹھ دکھالا
 ہون نہ ہون فریب نظر دا
 عقلی دی موربہ بے عقلی
 نہ کچھ ہتھ تے نہ کچھ پلے
 جھوٹھ قول زبانی گلاں
 زوپ بہار نویں وا جھوٹھا
 پت جھڑ بوٹے پچے جھاڑے
 نہ کچھ ہتھ تے نہ کچھ پلے
 کلے آئے تے کلے چلے
 اگلے جھیاں نال نہ رہنا
 جھوٹھی وسوں جھوٹھا پہناں
 دھوکھا ای دھوکھا آتے تھلے
 کلے آئے تے کلے چلے
 رکھی پائی لاہی جھوٹھی
 تخت تاج تے شاہی جھوٹھی
 جھوٹھے راجے راج کوٹے
 کلے آئے تے کلے چلے
 جھوٹھ سہارا جھوٹھ سنبھالا
 نظر ہنیرا نظر اجالا
 دانے بن دے ایتھے جھلے
 کلے آئے تے کلے چلے
 جھوٹھ دلاں دیاں سدھراں سلھاں
 اوڑک سکن ہریاں ولاں
 پھلاں کلیاں کوڑے ملے
 کلے آئے تے کلے چلے

گھر دے سودے مال بزاری
 دل چھل نرے ویہاری کاری
 مہنگے وکن فریب سوتے
 کلے آئے تے کلے چلے
 سکھ دیاں گھڑیاں نال براتاں
 پگے اتھے کھاندے ماتاں
 سوچ وچاراں گلے گلے
 کلے آئے تے کلے چلے
 حکمت علم زمانے سازی
 ہنر کمال دغا دمبازی
 راہی راہر روگ اوتے
 کلے آئے تے کلے چلے
 جھوٹھا جاگنا جھوٹھا سونا
 ہسناں رونا گونا شونا
 جیوں کھدو نوں و جن ٹانے
 کلے آئے تے کلے چلے
 نکلے منوں نہ سدھر من دی
 آکڑ بھجے آکڑ تن دی
 پندھ پرایا بلے بلے
 کلے آئے تے کلے چلے

ونج ویہار پیار پیاری
 گھانا وادھا لہنا دینا
 سستی وکدی دلی صفائی
 نہ کجھ ہتھ تے نہ کجھ پلے
 ڈکھ غماں دیاں کالیاں راتاں
 جتی بازی ہردی اتھے
 موت حیاتی دے ونج جھیرے
 نہ کجھ ہتھ تے نہ کجھ پلے
 عمر وچولی دم دی بازی
 عقلاں سمجھاں ٹھگی ٹھوری
 بکھڑے رستے ڈنگ پڑنگے
 نہ کجھ ہتھ تے نہ کجھ پلے
 جھوٹھا آون اتھوں دا آونا
 اکھاں کناں دا اے جھونا
 دھکے کھاندا جاندا بندہ
 نہ کجھ ہتھ تے نہ کجھ پلے
 کھچے کھچ فقیر وطن دی
 جان اداس رہوے کرلانڈی
 ہسے پابندی تھکے ٹڈے
 نہ کجھ ہتھ تے نہ کجھ پلے

ڈاہڈا پھاتھا اے انسان

لٹک جاتی ایہوں لائی
مغرے مغرے ایہدے موت آئی
ہووے ویکھ پیا حیران
انسان ڈاہڈا پھاتھا اے انسان

لے جنت ول ایہوں دھائے
کڈھ اوٹھوں مڑ باہر لیائے
رب آگے چکھے شیطان
انسان ڈاہڈا پھاتھا اے انسان

جوڑ لیا یا رشتے ویری
دشمن جن فرشتے ویری
ویکھ بھرے ہٹکورے جان
انسان ڈاہڈا پھاتھا اے انسان

طاقت روپ غرور جوانی
دے کے دل دا داغ نشانی
رکھن نہ کوئی جان پچھان
انسان ڈاہڈا پھاتھا اے انسان

جوگی بن کے عشق کمائے
گھائے وندے سووے لائے
نبھدا کر کے قول زبان
انسان ڈاہڈا پھاتھا اے انسان

نظر لئی دل وارے کدھرے
 بیسے ہو کے مارے کدھرے
 ویر جاندا جان جہان
 انسان ڈاہڈا پھاتھا اے
 دھرتی ماتا دا ایہہ جایا
 جھوٹی طاقت دا بھرمایا
 ڈھیندا اے بن کے پہلوان
 انسان ڈاہڈا پھاتھا اے
 لے ایتھوں دیاں سانجھاں سیراں
 آیا مگر لکھا تقدیراں
 بھولے بھالے دے قربان
 انسان ڈاہڈا پھاتھا اے
 لائے متھا نال نہنگاں
 پھس کے وچ لڑائیاں جنگاں
 مر مر کے مارے میدان
 انسان ڈاہڈا پھاتھا اے
 شاہی تاجاں بختاں والا
 وڈے دکھاں وختاں والا
 شاہ کدھرے کدھرے دربان
 انسان ڈاہڈا پھاتھا اے
 لے لیہنوں موہ مایا کدھرے
 بن کے رہوے رعایا کدھرے
 سر دے کے بن دا سلطان
 انسان ڈاہڈا پھاتھا اے

گوردوارے گوردوبانی تہائے
مندر دے وِچ ٹل وِجائے
دیوے وِچ مسیت اذان
انسان ڈاڈا پھاتھا اے

لا کدھرے پیری دے بانے
ڈنگے سدھے تانے تانے
بن دا کتے مرید انجان
انسان ڈاڈا پھاتھا اے

لاندا اے جد جٹ جٹالی
ہالی کڈھ لوے ہرنالی
ٹرے دوپہریں سببیاں لان
انسان ڈاڈا پھاتھا اے

مار جان وِچ مارو کماں
وِچ واہن دے پے رہے لمان
دھرتی پٹھ اُتے اسمان
انسان ڈاڈا پھاتھا اے

ڈھو ڈھو مٹی اٹاں گارے
کوٹھے چھتے محل اُسارے
ہے ایہہ پل پل دا مہمان
انسان ڈاڈا پھاتھا اے

ایتھے دکھ نرے پیا تکتے
خبرے کیہ ہونا سو اگے
کرے فقیر فضل رحمن
انسان ڈاڈا پھاتھا اے

.....☆.....

ملکی دستورتے سوشلزم

رہی حکماں تے مومن لئی کرنا عمل ضرور اوئے بابا
 مومن مرد سدا اے رہندا ظلم جبر توں دور اوئے بابا
 دین اسلام روا نہ سمجھے کرنا کبر غرور اوئے بابا
 وچ زمین خدا دی پانا منع فساد فخور اوئے بابا
 دھونساں نال بدلنا چنگا نہیں ملکی دستور اوئے بابا

بھیڑا نال بھراواں بھائیاں دنگا کرنا رعب جمانا
 چنگا نہیں قرآن دے متھے سوشلزم دا لیبل لانا
 ساڑ پھوک تے مار دھاڑ دا بھیڑا انھا حکم چلانا
 ویر ورو دھاں دا وچ گھر دے تانا برا تندور اوئے بابا
 دھونساں نال بدلنا چنگا نہیں ملکی دستور اوئے بابا

مونہوں کلمہ پڑھ کے دیویں سوشلزم دا درس زبانی
 نہ پیا اسلامی درباری سوشلزم دی کر دربانی
 بندیاں آگے کدی نہ جھکدی رب آگے جھکدی پیشانی
 بچ جا سوشلزم دے ڈنگوں ایہہ سپ ای سنگپور اوئے بابا
 دھونساں نال بدلنا چنگا نہیں ملکی دستور اوئے بابا

حامی اک انصاف عدل دا دھکا بے پرواہی دا اک
 سکھ وسیبے دی اک منزل رستہ دکھ تباہی دا اک
 علم انسانی دا اک چھپڑ چشمہ علم الہی دا اک
 ناقص علم انسانی نوں پیا کرنا اس منظور اوئے بابا
 دھونساں نال بدلنا چنگا نہیں ملکی دستور اوئے بابا

دھاڑویاں دے ٹولے کردے وسدی رسدی دنیا سونی
کوٹھے ساڑن والے ظالم بندے مارن والے خونی
ظلم ستم دے نال مناندے کیتی مونہہ دی گل جنونی
دیکھے کتے اُجاڑن پاندے نائیں عقل شعور اوئے بابا
دھونساں نال بدلنا چنگا نہیں ملکی دستور اوئے بابا
سوشلزم دے منکر نال اے کتھے فرض جہاد قرآنوں
ایہہ وی اج گھروکا فتویٰ لوکاں سنیاں تری زبانون
ہویا ایہہ الہام ایں نازل تیرے تے کہڑے اسمانون
علم الہی دے وِچ پایا تیری عقل فتور اوئے بابا
دھونساں نال بدلنا چنگا نہیں ملکی دستور اوئے بابا
بالاں دی رتوں نیں جہڑے لیڈریاں گلنار بناندے
دیس وطن دی راہواں دے وِچ پھردے نیں اوہ گرد اڈاندے
مطلب دے پردیاں دے وِچ کیوں نہیں اوہ ویری مُر جانڈے
نیڑے سن والے دشمن چنگے وسدے دُور اوئے بابا
دھونساں نال بدلنا چنگا نہیں ملکی دستور اوئے بابا
حکم فقیر مذہب دا منے کیکر کوئی علمی خود غرضی
جعلی عالم دی اے ہندی ساری فتوے بازی فرضی
بن دو رنگا لیڈر بابا کر لے توں آج من دی مرضی
کل جواب ای دیناں پیناں ہو کے پیش حضور اوئے بابا
دھونساں نال بدلنا چنگا نہیں ملکی دستور اوئے بابا

کھوجی

پے گئے عاشق فیر کراہ
 ٹٹیاں ویکھ لیاں جگ سارے
 دروی پے وچ پیہن گواہ
 پے گئے عاشق فیر کراہ

جھلن پے برفانی پالے
 دھکے دے گل پاندے پھاہ
 پے گئے عاشق فیر کراہ

چڑھدیوں لہندے لہندیوں چڑھدے
 آکھے خلقت واہ بھائی واہ
 پے گئے عاشق فیر کراہ

کردے سیک پھٹاں تے کوسے
 زسے سوہنے بے پرواہ
 پے گئے عاشق فیر کراہ

ڈکھ مصیبت درد خواری
 سر وچ گھٹا حال تباہ
 پے گئے عاشق فیر کراہ

لہدے پریم نگر دا راہ
 لکیاں دے نہ ہوئے نتارے
 مڑ لاون دے کردے چارے
 لہدے پریم نگر دا راہ

پے کے پندھ فراقاں والے
 لاندے پھرن رقیب سخالے
 لہدے پریم نگر دا راہ

گھاڑ محبت پھردے گھڑ دے
 ساڑے ویکھ عشق دے سڑدے
 لہدے پریم نگر دا راہ

پھٹے نیناں دے بے دوسے
 پھرن مناندے خونی روسے
 لہدے پریم نگر دا راہ

بھیڑیاں بے قدراں دی یاری
 اوکھے پینڈے منزل بھاری
 لہدے پریم نگر دا راہ

کردے لوک زمانے سازی
عشق شہید تے عاشق غازی
لبھدے پریم نگر دا راہ
عشق کمانا سر دی بازی
پیندے عشقوں خونی پھاہ
پے گئے عاشق فیر کراہ

لا کے ویرا قدر چھانے
اوکھے کیتے قول نبھانے
لبھدے پریم نگر دا راہ
اکھیاں لائیاں ہر کوئی جانے
مر کے ہون فقیر نباہ
پے گئے عاشق فیر کراہ

لا لبو گھر ساڑن اوکھا
آپ ہتھیں پٹ پاڑن اوکھا
لبھدے پریم نگر دا راہ
وسدا جگ اجاڑن اوکھا
اوکھا ہونا سڑ کے ساہ
پے گئے عاشق فیر کراہ

چڑیاں موت گواراں ہاسا

باغ دا ایہ کیہ بنیاں
 چڑیاں موت گواراں
 رت بہار نہ چنگی
 لنگھدی باغوں لنگھی
 ودھ خزاؤں پنگی
 یوٹا بچے اے بے آسا
 باغ دا ایہ کیہ بنیاں
 چڑیاں موت گواراں
 کلیاں بن بن کنڈے رزکن
 بھٹکھے بھانے پنچھی پھڑکن
 کھڑیاں پھلاں دے دل دھڑکن
 مالی ذرا نہ دیہن دلاسا
 باغ دا ایہ کیہ بنیاں
 چڑیاں موت گواراں
 ویلاں وگ لتاڑی جاون
 راکھے باگ اجاڑی جاون
 پھل پھلیرے جھاڑی جاون
 ہویاں رتاں تویوں ماسا
 باغ دا ایہ کیہ بنیاں
 چڑیاں موت گواراں

کھتے کھتے کیاری کیاری
 کر کے بھگوے ویس مداری
 لاندے جاون جال جھکاری
 دیندے نت نواں کوئی جھاسا
 باغ دا ایہ کیہ بنیاں واسا
 چڑیاں موت گواراں ہاسا
 رووے بلبیل ہیکاں لائے
 آپے پھاتھی کون چھڈائے
 راگ وراگ سناندی جائے
 ہاسے دا بن گیا مناسا
 باغ دا ایہ کیہ بنیاں واسا
 چڑیاں موت گواراں ہاسا
 وکھ سے دی بے پروائی
 منہ وچ چوگا گل وچ پھائی
 کونجاں وانگ جناور راہی
 دل نوں کرماں دا بھرواسا
 باغ دا ایہ کیہ بنیاں واسا
 چڑیاں موت گواراں ہاسا
 پر دل نوں پیا ٹوہ نہ پنچھی
 کھول پراں نوں کھوہ نہ پنچھی
 گن منزل دے کوہ نہ پنچھی
 نہیں کوئی باغ دا سوڑا پاسا

باغ دا ایہ کیہ بنیاں واسا
 چڑیاں موت گواراں ہاسا
 آہلیاں دے بیٹھے دوالے
 لے جا جاں اڈا کے نالے
 بیٹھے رہن نہ اڈن والے
 اڈ اڈارا بے وسواسا
 باغ دا ایہ کیہ بنیاں واسا
 چڑیاں موت گواراں ہاسا
 دیکھن رتاں تیریاں واٹاں
 سجے کھجے مار جھراٹاں
 پہنچے کھول کری جا کاٹاں
 ہو نہ دلوں فقیر نراسا
 باغ دا ایہ کیہ بنیاں واسا
 چڑیاں موت گواراں ہاسا

.....☆.....

راز

ٹیسیاں دے سر چڑھے۔ نین انھیاں غاراں دے راز
وچ میداناں دے نکل آئے نین؛ کہساراں دے راز

کر گئے ساقی دیاں بدستیاں بدنام نین
نکل کے مے خانیوں بدست مے خواراں دے راز

ہو گیا اے ہوکیاں ہاواں دی شہرت دا اخیر
رہن دتے راز نہیں؛ ستماں ستمگاراں دے راز

شوخیاں توں روکیا نہ حسن شوخے نوں تاں
پردیوں وچ محفلاں نکلے نین؛ سرکاراں دے راز

بن گئے جداں دے مہنے نین؛ وفاداری دے بھیت
چور نکل دے بنے نین؛ دشمنان یاراں دے راز

اودرے حجرے نین پئے چیزاں نوں واجاں مار دے
پاڑ کے جبے نین نکلے باہر دستاراں دے راز

غم محبت دے بنے رہندے نین؛ خوشیاں دی بہار
بن کے غمخواراں دے چا رہندے نین غمخواراں دے راز

بن کے ٹھنڈا کھاں دی وسدے رہن وچ اکھاں ہمیش
سینیاں دا نگہ بن کے رہن دلداراں دے راز

سکھ دے قصے سناندے منہ زبانی لوک نہیں
ودھ دکھیا ہون ہو کے فاش دکھیاں دے راز

بن کے سرتی وان کڈھدی کھوج بے سرتاں دی سرت
بھنڈ دے دیکھے نہیں بے خبرے خبرداراں دے راز

مالکاں دی ملک بن دی کامیاں دی ملک نہیں
چاکراں دے بھیت نہ بن دے نہیں سرداراں دے راز

کھل کے وی محفلاں وچ فاش نہیں ہندے کدی
سینتاں بن جاہن مطلوبوں طلبگاراں دے راز

سرمدوں نوں ہون سر وارن دیاں جاچاں فقیر
کھلے نہیں یار منصوراں تے ایں داراں دے راز

نکتے

نکتہ اک بہار دا باغ دے دوؤ تن پھل دے چار عندلیب دے نیں
چارے ہین نصیب غریب دے وی چارے چار عجیب طیب دے نیں

نکتہ چھیاں بہتیاں نال ہندے دور نیڑیوں یار قریب دے نیں
دن چار حبیب دے ایہہ جے کر ہو کے پنج بن دے ایہہ رقیب دے نیں

چھیاں وچ دو خبرے نیں کدھے نکتے نکتے اپنے چار مجیب دے نیں
ہووے حب دا نکتہ فقیر اکو ہندے چاو ای نکتے حبیب دے نیں

۱۔ شیخ مجیب الرحمن دے چھ نکاتی پروگرام اتے شاعرانہ تبصرہ۔ جس دا انجام بنگلہ دیش بن کے ابھریا

قائد اعظمؒ تے سوشلزم

(چٹاگانگ دے طالب علماں سامنے 19 مارچ 1944ء دی تقریر)

سمجھن کیونٹ پئے آج وی ساہنوں مورکھ لوک
ہن ایہناں دی خوش فہمی ایہہ سمجھو مردہ جوک

بدل گئی اے مسلمان دی ہن اوہ پہلی ٹور
سوچ اسلامی اوہناں دی نہ ہن کجھ سوچے ہور

ہن ایہناں نوں عمل میرے نے لا دتی اے لاگ
کن ایہناں دے ہن نہیں سن دے کوئی دھوکھے دا راگ

ہن ایہہ دانے کردے ناہیں آپ اپنی بدخوئی
ساہنوں برا بنا سکدا ہن سوشلسٹ نہیں کوئی

خبردار بس خبردار میں آہناں سرخیو خبردار
کھیڈ مار دی کھیڈن لگے کھا جاؤ گے الٹی مار

کیتی کدی نہ کرنی نال اسلام دے اساں اجوز
چن تارے دے لیگی جھنڈے دی اے ساہنوں لوز

ہے ایمان اسلام اساڈا کامل اے دستور
ایہو ساڈے دل دی رونق تے اکھاں دا نور

اک قرآن اساڈا اکو پاک رسول خدا
پرچم لال یا پیلے جھنڈے دا نہیں ساہنوں چا

کسے ازم دا نال اساڈے نہیں کوئی اکا جوڑ
کیونزوم یا سوشلزم دی نہیں کوئی ساہنوں لوڑ

بے وساہے

لیں اجاڑ فسادی ہمتھیں وسدیاں رسدیاں جاہواں نوں
راہ دیندی نہیں کدھرے منزل بے اتقاقے راہواں نوں

رہوے بیایاں واڈھیاں کرکے خالی کئی محنت دی
آپے کدھروں انھا جھکھڑا جے کر پیندیاں گاہواں نوں

مال کھرے دے گاہک نہ بن دے کھوٹی نیت والے نہیں
نور نظر دا کدی نہ ملدا کدھروں قلب سیاہواں نوں

آئے بدامنی دے موہڈے جھنڈے چک فساداں دے
پھردے نیں بخشاندے جہڑے اوگنہار گناہواں نوں

مار بھراواں نوں اے جاندا ٹٹا مان بھراواں دا
باہو بل والے نیں روندے دیکھ کے بھجیاں باہواں نوں

لبھن والیاں لبھ لئی اے منزل دلی مراداں دی
بھلے بھٹکے لبھدے پھرن اے منزل دیاں راہواں نوں

چمکن پے اسمانی تارے پاک وطن دی قسمت دے
دسدے ایہہ شوخے لشکارے پر نہیں کور نگاہواں نوں

تائے وانگ تندوز جہدے سینے نوں سیک وراگاں دا
جانے کیہ بیدرد زمانہ اوہدے دلدیاں چاہواں نوں

دیر حرم بت خانے کعبے کدھرے بیٹھا ڈٹھا نہیں
لبھدی نظر گواچ گئی اے جدھیاں جلوہ گاہواں نوں

بندیاں دے بن بندے نئے دعویدار خدائی دے
جگت پناہواں دیون والے لبھدے پھرن پناہواں نوں

جھلے جھل محبت دے ای راہ پاون گے عقلاں نوں
ٹھنڈے ہوکیاں نال نہ بدلوں سردیاں بلدیاں ہاواں نوں

نکل دلاں مغروراں وچوں مان غرور سوپن دا
لبھدا پھرے وسیپے دے لئی اُجڑ گئیاں جاہواں نوں

وچ درگاہ ربی دے پے گئی جہاں دی منظوری اے
نال اپنے نہیں چکی پھردے اپنیاں درگاہواں نوں

قومی لوڑ فقیر آج ایہو ایہو لوڑ وطن دی اے
پھوکے نغریاں نال وگاڑو نہ پئے بنیں وساہواں نوں

دوجی ووہٹی

توں تے آہندی سیں میں تیری اجڑی جھوک وساواں گی
 نال پیار سلوکاں تیرے گھر دا مان ودھاواں گی
 ویل، محبت دی لا بوہے ویہڑے باغ لواواں گی
 من پرچاواں گی میں تیرا تیرے بال کھڈاواں گی
 آہر میرا گزارن تیری نوں رہسی من وچ اکر دا
 ویلے سر پر بندھ کراں گی تیرے روٹی ٹکر دا
 جوڑیاں نال ایہہ بدل پرولے تیرے تن دیاں لیراں دے
 وانگ امیراں بدلاں گی میں تیرے حال فقیراں دے
 روگاں تیریاں لئی ورتاں گی اوہ ننھے اکسیراں دے
 میریاں زلفاں وانگ نہ رہسن ول تیری تقدیراں دے
 مان پیار تیرے دا تیتھوں لگی آں جے مانن میں
 گھر تیرے دے وچ ہنیرے لاں گی رخ دا چانن میں
 اٹھدی بہندی اندر بنے سوہنیاں گھوچاں گھوچاں گی
 وست ولیوا روڑھاں گی نہ دولت دم دبوچاں گی
 وادھے گھر دے لئی میں وادھے وندیاں سوچاں سوچاں گی
 گھر دے بوہے چنے بنھ بنیرے لنباں پوچاں گی
 سکھاں نال وٹاواں گی میں تیرے دل دیاں دکھاں نوں
 گھر تیرے تھیں کڈھاں گی میں دھکے دے کے بھکھاں نوں
 پر توں بھوری والینے بوہے پیر جدوں دے پائے نہیں
 ودھ اگے توں بھکھاں ننگاں ڈیرے آن جمائے نہیں

تیرے نہ نبڑدے روئے کیجے دکھ سوائے نہیں
 تن ساڈے دیاں لیراں دے توں پاڑ لنگار بنائے نہیں
 ویکھو جدں چنگیر کنائی موہدی و جی ہندی اے
 ٹٹی ڈوئی نالے خالی ہانڈی بھجی ہندی اے
 پھرنی ایں چھنکاندی چوڑے بیڑے پہنچیاں توڑے توں
 پا پا گہنے لانی ایں توں لاه لاه پائیں جوڑے توں
 پیکیاں دے گھر رہویں پچاندی ساڈے مال مروڑے توں
 عیش خوشی دیاں راتاں وانگوں رہنا ایں دن تھوڑے توں
 ہتھیں وانگ محمولے ساتھوں کہرا خرچہ لیندی نہیں؟
 مڑ وی گھر دیاں تھوڑاں وانگوں تیری پوری پیندی نہیں!
 ساہ لیندے نہیں عطر لونڈز تیری کنگھی پٹی لئی
 روز لیاوے سودا کتھوں کوئے گھاٹے دی ہٹی لئی
 رڑھدی جائے کھٹی ساڈی تیرے چیرے چٹی لئی
 ساہنوں تے ہن ہتھیں دینی پچے مجھ نہ کئی لئی
 زلف تیری دے گھپ ہنیرے گھر وچ جالے جانڈے نہیں
 زہری ناگاں دے ہن بچے ساتھوں پالے جانڈے نہیں
 ودھدے جاون روئے رپے بال بچے دیاں چیکاں دے
 ویہڑے دے ٹوئے بدبوؤں بن گئے کن کھٹیکاں دے
 طعنے مہنے نت ودھانی ایں پی لایاں لیکاں دے
 چاڑھی جانی ایں پی سر تے انھے قرض شریکاں دے
 سورے گا جے تیرے چچوں گھر دا وگڑیا کاج کوں
 خبرے لہہ گا ساڈے سر توں ایناں مول بیاج کوں

بہتی ماتر مار نہ کھاندے دکھ غماں دے پھنڈے نہیں
 فاقیاں کول نہ پچدے سوکھے کھاہدے حلوے منڈے نہیں
 بال ہوندے نہیں پھل پر ہوندے نال پھلاں دے کنڈے نہیں
 ہتھیں پئے فیر آکھیں نہ پئی ایہہ منڈے مشنڈے نہیں
 سانجھے جان نہ منڈے سوکھے جد ہوندے بے وا کے نہیں
 ڈردے جھکدے نہیں جنہاں دے فاتقے لاہندے جھا کے نہیں
 سن دے گن دے وی ہن آکھن ایہہ وی جھوٹھ کنتی اے
 وسدے بھکھاں دے وچ بدل ایہہ چوندی پڑچھتی اے
 گھر دی دھواں رولی دے وچ بلدی بجدی بتی اے
 آہنڈ گواہنڈی آکھن ایہدی ایہہ وی رن کپتی اے
 تت بھرتھی کچری مینی بھیرو کار پرانی این
 آکھن سارے ایہہ وی یاراں پٹی نچے کھانی این
 گڑا وساوں والی بدی بجلی جڑیاں ہاٹھاں دی
 سٹھ سہیلیاں ہیر دیاں سن ایہہ سہیلی اے ہاٹھاں دی
 چنچل ہاری منڈے موئی گروی بناوٹی راٹھاں دی
 ہاٹھاں دے وچ پاون والی سدھی گھاٹ ستاٹھاں دی
 چوڑ چپٹے وسائے گا کوئی جھگے پٹ فسادن نوں
 آکھن منڈے کڈھو گھر تھیں دھکے مار اپرادھن نوں
 میں تے جرننا ہن وی تیریاں پر منڈے نہ جردے نہیں
 پچیں پچیں نال میرے پئے تیری بھگی کردے نہیں
 گھر دی کندوں ہن منہ پائے نہ جھکدے نہ ڈردے نہیں
 میں وی مالک گھر دا ہاں پر ایہہ وی وارث گھر دے نہیں
 سمجھ فقیر ہن منڈیاں تائیں توں مترے سکتے نہ
 آپے ٹر جاتے ایہناں توں کھا کے نکلیں دھکے نہ

.....☆.....

کلا قلندر

سکھ ہنڈاندے روندے اوڑک جہڑے دکھیاراں تے ہسے
پیار سلوکاں دے گل پیندے وٹے دشمنیاں دے رسے

کرکتر کے سانجھیاں کاراں ویری محرم دیندے ٹھسے
بل بجھدے نیں کھلیاناں وچ ویر دیاں بھریاں دے پتے

دلدے کھوٹے سکے بھائی دین بھراواں نوں پے گھسنے
پاٹو دھاڑ پئی وچ ہندے وساں والے وی بے وسے

لڑدے بھڑدے کابے پتر رہندے گھر وچ بھکھے تے
صلح امن دی سوچ نہ سوچن ویر جہاندے تالو جھسے

ظلم ہنیر تباہیاں والا جھلا انھا جھکھڑ وے
گڑا وساں باجھ نہ رہندا چڑھیا بدل خونی لتے

ڈھلکے سر دھوناں تے رکھن ویر جہان دیاں کمران کسے
بھجیاں باہواں والیاں دے نیں راہ دیاں موڑاں پتے کھسے

نال فساد فقیر وسایاں رسدا وسدا گھر نہ وے
کلا قلندر جتھے وے اوٹھے گھڑیوں پانی ننتے

بھال

ٹردیاں جانڈیاں عمراں وانگوں چڑھدیاں ڈھپاں ڈھلدے سائے
 راہے پیا مسافر دم دا کتھے دم دی جھوک دسائے
 درداں ماری خلقت دے وِچ کھڑا ونڈے درد پرانے
 دنیا ڈکھیاری وِچ بندہ کہنوں آکھے کدھر جائے
 حرصاں لو بھال دے وِچ پھاتھے لوڑاں تھوڑاں دے ونجارے
 اندر بنے شام سویرے دن پھر دے مارے مارے
 لبھن کتھوں دردی کوئی بیدرداں دے ستے ستائے
 دنیا ڈکھیاری وِچ بندہ کہنوں آکھے کدھر جائے
 وِچ اجل دی گنڈی پھاہندے دلدی گھنڈی کھولن والے
 سدھے گھاٹے پاندے اتھے دلدے سودے تولن والے
 سولیاں سانگاں دے وس پیندے عشق محبت دے بھرمائے
 دنیا ڈکھیاری وِچ بندہ کہنوں آکھے کدھر جائے
 پینڈیاں پیش نیں تقدیراں دے عقل دیاں تدبیراں اتھے
 نیک دلاں دیاں بہتیاں نیکیاں بن دیاں نیں تقصیراں اتھے
 علم جہالت دے وس پیندا ہنہ بن دے عمل کمائے
 دنیا ڈکھیاری وِچ بندہ کہنوں آکھے کدھر جائے
 کاکے فاقے مردے اتھے ویہلے کردے توڑ بتوڑا
 کمیانی دے ہتھ نیں نیچے چودھرائی دے ہتھیں چوڑا
 مالک کھاندے رجدے ناہیں ہالی بھکھے تے تریہائے
 دنیا ڈکھیاری وِچ بندہ کہنوں آکھے کدھر جائے

فلک پیر دی گردش دا منہ ہتھیں پھیرے، اٹھو شیرو
 آپ آپس دے دکھ وٹھائیے، کرو دلیری، دلوں دلیرو
 اک وجود فقیر آں سارے آدم تے حوا دے جائے
 دنیا دکھپاری وچ بندہ کہنوں آکھے کدھر جائے

حساب

آ گیا ویلا زہری سپاں دی ہن سری مروڑن دا
عاماں دی رت پیندیاں جوکاں تائیں پکڑ پنچوڑن دا

قومی دُوئی پاندے ایہہ دو رگے منافق کے نہیں
دینی نعرے بیدیناں دے کن ہن سُن دے تھکے نہیں

سکھ لئی اے اٹکل ایس ہن اپنے غیر پچھانن دی
جاچ آ گئی اے نال نظر دے قوم نوں بندے چھانن دی

چنگے بھلے نہیں مفتی دیندے درس پے رند خراباں دے
کہوا دھوکھے کھائے نقلی داڑھیاں تے محراباں دے

غین غین دی سانبھ محتاجی وسدی غ غلامی دی
ملے جنہوں اسلاموں منزل سوشلزم اسلامی دی

لا کے کساں پرکھ صرافاں لے ایہہ جھوٹھے گہنے نہیں
لال گماشتیاں دے نال ہن لال شاہ نہ رہنے نہیں

سدھیاں راہواں راہیاں نوں ہن حوصلے ہارن دینے نہیں
جاگی قوم نے دھاڑویاں نوں دھاڑے مارن دینے نہیں

گجھے مال بچائے سب نوں ہمتھیں دینے پینے نیں
دیس والیاں دیس دیاں ملکاں دے لکھے لینے نیں

کالیاں کانواں دے ہن دینے رہن نہ کسے ترنڈے نیں
ہن اسلامی انقلاب دے شہبازاں پر چھنڈے نیں

چھنڈے وحدت دے ہن نقش فقیر دوئی اے پونجی گے
ہن نعرے توحید دے ہالاں ایواناں وچ گونجی گے

ازادی

دُکھیاراں دے دُکھ بناؤ، نہ شدیانے شادی دے
گل ازادی دے نہ پاؤ، ایہہ چولے بربادی دے

کناں دے وِچ رس نہ گھولے، گُو کوئیل دیاں راگاں دی
لالی پھلاں دی پئی لیھے، رُت کرمایاں باگاں دی

تپے وِناں دے تاپے جھلن سکے ٹنڈ گلاباں دے
وا اُچی وِچ اُدے کاں پئے، دعوے کرن عقاباں دے

وِسن۔ باگے وانگ خزاواں، وار بہاراں چھڑیاں دے
شکرے باز بن لئی آئے، راکھے کانواں چڑیاں دے

نچے بنے انھی مستی، اندر ملتے دُکھاں نہیں
وِچ پیاراں ویہڑیاں پیاں، ناچ کریندیاں بھکھاں نہیں

پیلے منہ نہیں ویہندیاں جوہاں بیلیاں، باران رکھاں دے
نیکھے لاندے دن سارے، لیڈر شاہ پئے لکھاں دے

منہ زورے آزاد وسیپے، سدے لوک اجاڑے نہیں
شب خونناں دیاں خبراں دیندے روز وِناں دے دھاڑے نہیں

ڈنگیاں راہواں دا اے راہیٰ راہبر کچیاں لیہاں دا
چھیاں نکتیاں دا اک اکھر دوجا نکتیاں ویہاں دا

دسے لٹک بنی دربارنی دلیں دیاں دربانوں دی
خانہ جنگی بے اتفاقی ایہناں نکتہ دانوں دی

لہندے چڑھدے آزادی دا خونی جھکھڑ جھلدا اے
عاماں لئی وچ جلسیاں بوہا ظلم ستم دا کھلدا اے

بالے واروگراں فلیتے ڈھوں دیاں بھریاں راہواں نیں
دستی بمباں نال بنے آج مقفل جلے گاہواں نیں

چارہ گر اُلٹے جھے کردے پئے جمہوری چارے نیں
ٹورے دینی آزادی دے دسدے آپ مہارے نیں

نامی مولانا ایں کوئی کوئی لیڈر سامنی ایں
بن دا پیا جمہور اسلامی سوشلزم اسلامی ایں

لانا غربت دے جوڑے تے سہناں گوٹا تلا اے
تھیلے دے وچ کسے نے بلی کسے چھپایا پلا اے

دے لہندی کھل سیاسی کھنگاں دے نال اڑیاں دی
جلے باز سپاہیاں چھیڑی خونی جنگ اے دھڑیاں دی

نہ دکھیارے دا کوئی ساتھی نہ دردی دگیرے دا
حامی اک سمگلنگ دا اے دوجا چٹی چیرے دا

کھلیاں سڑکاں دے وچ نچدے پئے میخانے کھلے نیں
اوہناں بازاراں وچ وکدے روپ اے انملے نیں

ڈھٹی گلیاں دے وچ روندی مجبوری مجبوراں دی
وچ محلاں ہسے گھیکے بجھی تار سروراں دی

دیس اسلامی دی پئی ہندی ہر پاسے بدنامی ایں
گل قرآنی کردا نہیں کوئی جو دستور اسلامی ایں

موڑ فقیر نہیں کوئی جتھے کھلا نہ کوئی فریادی اے
دیس دی آزادی پئی بن دی اج قومی بربادی اے

دکھیاں دے دکھ بناؤ نہ شدیانے شادی دے
گل آزادی دے نہ پاؤ پئے چولے بربادی دے

ناکے بندیاں

میرا پیشہ جھگڑا، جھیرا، ظلم ستم بیدادی نہیں
 وچ فساداں ساڑ پھوک تے لٹ مار دا عادی نہیں
 بھلیاں بھائیاں دا میں بھائی بریاں دا امدادی نہیں
 چنگی کار سہاندی دل نوں بھاندی بھیری وادی نہیں
 امن پسند اک شہری آں میں دھاڑے مار فسادی نہیں
 وچ بزاراں پا کے گل وچ لے چونے جامے میں
 کر کے کٹھے دودے پھتے ساہجے مانجھے گامے میں
 کردا پھردا، انھے بولے نہیں کدھرے ہنگامے میں
 انھاں لیڈر بن کے لانداء میں انھی استادی نہیں
 امن پسند اک شہری آں میں دھاڑے مار فسادی نہیں
 چھڈاں کدی وسوہنی لئی جد ہتھوں قلمی رجبھان میں
 انھے دھکیاں وچ نہ کھاندا پھراں سیاسی بھجاں میں
 بچھ بچھ کے میں بلدا جاواں بل بل کے پیا بھجاں میں
 سڑدا دیکھ گھران نوں سوہندی جد گھردی بربادی نہیں
 امن پسند اک شہری آں میں دھاڑے مار فسادی نہیں
 مت کمتی دا نہ مناں کدی وی کدھرے آکھا میں
 بھڑکے دیویاں دا نہیں بن دا جھکھرو وچ دا کھا میں
 قومی سنگ تے ساتھ دا ساتھی دیس وطن دا راکھا میں
 ہندی وچ فساداں مینوں کدی سیاسی بادی نہیں
 امن پسند اک شہری آں میں دھاڑے مار فسادی نہیں

بہن وطن دے راکھے اندر ہو کئے بکتے بکتے کیوں
مندے ڈکن والا ناکہ چنگے بندے ڈکے کیوں
سمجھے کوئی متریاں وانگوں پاک وطن دے سکے کیوں
ہندی کدی فسادن کھچری خلقت ساد مرادی نہیں

امن پسند اک شہری آں میں دھاڑے مار فسادی نہیں

کرکتر کئے جہاں سویرے شامی بُرکی کھانی ایں
کیتے باجھ اوہناں مزدوراں بھکھی رات لنگھانی ایں

وسوں دی اینہاں وسنیکاں اجڑی جھوک وسانی ایں
راہ ٹردے مزدوراں لئی کوئی پانی روک سوادی نہیں

امن پسند اک شہری آں میں دھاڑے مار فسادی نہیں

دیکھ بھلے تکلیفاں دے وچ ڈر کرو تکلیفاں نوں
جیلاں وانگ گھراں وچ تاڑو نہ مجبور شریفان نوں
ڈک حکیمان ولوں مارو نہ بیمار ضعیفاں نوں
وسدے اجڑے سن جتھے اوہ چنگی آبادی نہیں

امن پسند اک شہری آں میں دھاڑے مار فسادی نہیں

ڈنگی ٹور نہیں میں ٹردا مینوں ٹردیاں ٹوکو نہ
صلح امن دی منزل میری میرا رستہ روکو نہ
تان بندوقاں ایویں مینوں انج تراہو لوکو نہ
قید غلامی وچ فقیر ہن قید میری آزادی نہیں

امن پسند اک شہری آں میں دھاڑے مار فسادی نہیں

پچونجہ

(1)

ٹھہر اوئے انھے واہ بدماشا کدھر بھجا جانا ایس
کہڑے چا وِچ بھجدا جاندا بھوئیں تے پیر نہ لانا ایس

چل ہن تھانے آپ ہتھیں جے کھنّب اپنی توں ٹھپی اے
گنڈھی چھوڑیا میرے ویہندیاں توں اوہدی گنڈھ کئی اے

ایںہاں پیراں توں ہن کوئی بہتی دُور نہ تھانہ ایس
تینوں تھانے تھانیوں ضلعے جتے ضلعیوں جیل پُچانا ایس

سنیں تیرے ہن ظالم تیری بھٹری کار مکانی ایس
ویکھیں توں قانون اگے کوئی تیری پیش نہ جانی ایس

تایا اگے ونی توں انجے جدوں کسے دا پتا سی
تینوں متاں کردے نوں میں اودوں وی چھڈ دتا سی

اینیں چر دا تینوں کوئی کم نکاریا جویا نہیں؟
موڑیا سی میں تینوں اودوں پر توں اے وی مڑیا نہیں

(2)

ننگے پنکے دا وِچ دنیا ٹھک ہندا بے ٹھکا اے
تھانیدار جی مورکھ بندہ مڈھوں بھلا چُکا اے

وسدی اے بے ڈھنگی استھے، وتی ویری جھوکاں دی
بھلیاں نوں وی برا بنائے صحبت بریاں لوکاں دی

اگے وانگوں ہُن وی آں میں، او سے کنڈے تھل گیا
اودوں میں وی بھلیا ای ساں، ہُن وی آں میں بھل گیا

تسی کچھری دے مختاراؤ نالے مالک تھانے دے
اگے دنگر ای کم آؤ، آج وی یار پرانے دے

ہُن وی منو ترلا بندھن، ڈکھ میرے دے وڈھ دیو
انجے موتیاں والیو ادھی پتی لے کے چھڈ دیو

آج تہاڈی قسمت دا بس، ایہو وِجا پنچہ بے
اک سو دس نہیں سارے مولا ایہہ گن لٹو پچونجہ بے

ماواں دامان

(ایم اے پنجابی دیاں کلاساں دے اجراء دی کامیابی اُتے بابائے پنجابی ہوراں گوجرانوالے اک تقریب منعقد کروائی، جہدے وچ علامہ محمد علاؤ الدین صدیقی وائس چانسلر پنجاب یونیورسٹی ہوراں دی خدمت وچ منظوم سپانامہ پیش کیتا)

حُبِ وطن دی وچوں لبھا، قومِ ایمان یقین ترا
مان کرے کناں کو آج پنجابِ علاؤ الدین ترا

سِدھے راہ علم دے علمی منزل دے ول موڑے تُوں
حکمت نال ہٹائے اگوں راہ دے پتھر روڑے تُوں

ڈیرے ساڈے سو بھہاں دے ہن، کیوں نہ دسن رسن گے
درس تیرے جد سانوں وی ہن گلاں کرنیاں دسن گے

ساڈی سو بھہ دیاں وی ہن نہ جاگیاں سرتاں سون گیاں
کالجاں دے بالاں نوں ساڈیاں گلاں کرنیاں آؤن گیاں

اُچے جھنڈے جھولن گے ہن ساڈیاں علمی شانناں دے
ساڈیاں گلاں نال وی ہن گونجن گے ہال ایواناں دے

سوکھے آؤن نہ اپنیاں نوں ول پرانیاں ولاں دے
وچ گلابڈیاں پاسکن گنگے دھمیں نہ گلاں دے

لگے رونق میلے ویکھ کے آج پنجابی نالج دے
 ویڑے کھڑکھڑ ہسن پے پنجاب اور نیشنل کالج دے

گھر دیاں نال وی دل دی گھنڈی کھولن جوگی ہو گئی اے
 آج پنجاب یونیورسٹی دی بولن جوگی ہو گئی اے

ماں اپنی دے نال ہن پتر موہڈے جوڑ کھلونے نیں
 کل توں ایہدے جاتک ایم اے پی ایچ ڈی وی ہونے نیں

مہنے مارن والا ایویں رہیا شریک نہ کوئی اے
 نال شریکاں ورتن جوگی ماں ساڈی دی ہوئی اے

وارث شاہ تے بلھے ورگے پتر ماں دے گولے سن
 ہونہاں وچ زباناں رکھ دے بن گئے گونگے بولے سن

گونگے بولے رولے وچوں کڈھ زبان لجاندی اے
 کرنی گل بندے نوں پرہیا وچ زبان سکھاندی اے

جاندی ول کوئی منزل واٹ کولیاں ولاں دی
 ہابھہ زبان اپنی نہ آوے کرنی انکل گلاں دی

گل بندے نوں پرہیا دے وچ چا پردھان بناندی اے
 وسدے بندے گل اجاڑے اُجڑے گل وساندی اے

گلوں بن دے دنیا دے وچ دیکھے بخت کمبختاں دے
گلوں وچ زمانے دیکھے تختے بن دے تختاں دے

ڈانگلوں ڈاہڈی جیہہ بندے دی پاڑ کوئے پاندی اے
آپ ایہدے وچ ہڈی ناہیں پر ہڈی کڑکاندی اے

وسدے گونگے پنڈیں شہریں وسدے نیں وچ جھلاں دے
کردے کٹھے مال خزانے بندے گتھلے گلاں دے

پرتے ہتھ پشاں ول چنگے پرتی گل مندیری اے
گلوں ہندی نیویں ہندی گلوں شان اچیری اے

کچ کماندے دنیا دے وچ گجھ گلاں دے کچے نیں
پانی نال کدی نہ بجھدے گل دے بھانڈے مچے نیں

کرماں نال ملے آ محرم مکی واسطہ وجوگاں دی
جڑھ پٹن پئے علمی حازق بے علمی دیاں روگاں دی

آپ ۔۔۔ بن کے آئے مان تران پنجابی دے
آئے نال وحید قریشی بن نگران پنجابی دے

ایہدے ایس سپر کیتی ہتھیں ایہہ گلاکاری اے
سر ماں دے آج جہڑی علمی پھلاں دی پھلاکاری اے

چشمے آب حیاتی ورگے علم میرے دے سوتے نہیں
پنجابی دریاواں دے پانی نال نہاتے دھوتے نہیں

علم فضل دے ایہو سوتے داغ جہالت دھوون گے
ایہناں دی تاثیروں علمی مردے زندہ ہوون گے

علمی مان فقیر ہُن ویکھیں ودھدا شہر گراواں دا
ودھدے پتر ویکھ ودھے گا مان پنجابن ماواں دا

13 فروری 1971ء

(گوجرانوالہ)

کاتب

رُت نویں دی سوئی۔ جوہوں بیلا پیا سہاندا اے
 ٹردا پیر چہاں کجھ منہ وچ بڑ بڑ کردا جاندا اے

روندیاں دیکھ کے کالی گھٹ نوں ہسدے سو میں سکدے نہیں
 لہہ پر بت توں چڑھدے پانی، ٹردے تھکدے رُکدے نہیں

چڑھدی دیکھ خزاں دے منہ تے لالی شوخ بہاراں دی
 کھڑدیاں پھلاں دے ول دیکھے کلی کلی گلزاراں دی

چھوہلی مست ہوا دیاں آج مستانیاں ٹوراں ڈکے کون
 دس پوے جد منزل دوروں ٹردا راہی تھکے کون

چاواں شوقاں دی پئے چالے راہی راہ وچ رہن کیویں
 اڈدے پنچھی باغاں دے ول اُرلے رُکھیں بہن کیویں

وچ بہار جنور خزاں دے رونے بھلدے جاندا نہیں
 سون دیاں پھوہراں وچ سکے ڈھینگر پھلدے جاندا نہیں

بھتے سے بنا لیندے نہیں مالی باغ اجاڑاں دے
 مطلب دے پاگل نہیں دیندے سینے پاڑ پہاڑاں دے

گیٹیاں نوں چکاون والے پئے ہیرے بھرماندے نیں
سپاں چھل کئے شیش گر ہتھیں، موتی شوخ بناندے نیں

اُچے جیون دے متوالے اُچے چڑھدے جاندے نیں
بلبلیاں دے جُسے چڑھدے اُتے ہڑھ دے جاندے نیں

بیت گئی اے رات ہنیری بھو تیرے وِل جس دا اے
دھندلے شیشے سرگی دے تھیں، منہ دن دا پیا دسدا اے

سپے دی پرواہ نہ کر کوئی دیکھ نہ شکر دوپہراں نوں
چکی چل اگانہہ وِل تھکے، ٹٹے، جے پیراں نوں

کھڑی منزل دا پیا راہیا، تینوں پیندا پالا اے
راہبر تیرا عرشاں تیکر، منزل مارن والا اے

دے کے رنگ ذرا گُو وِل نوں عشق دیاں تاثیراں دا
بن جا آپ فقیرا کاتب اپنیاں تقدیراں دا

ڈبا پیر

کالا بگا ڈب کھڑیا
 ڈبے پیر دا کھڑکے ڈبا
 دکھ پیر دا بے بے
 بیٹھا بدھو مار پتھلے
 ریشم دی اے گدی تھلے
 گاؤ تکیے نوں لگا چھبا

کالا بگا ڈب کھڑیا
 ڈبے پیر دا کھڑکے ڈبا
 بیتے ویلے مارن پھیرے
 تیرتڑ مچھی مرغ بھیرے
 چھاہ ویلے لئی سنج سویرے
 انڈے مکھن توش مربا

کالا بگا ڈب کھڑیا
 ڈبے پیر دا کھڑکے ڈبا
 ہٹی دی کوئی راس نہ پونجی
 جہڑی دولت جاندی ہونجی
 گونج رہوے ڈبے دی گونجی
 روز ملے نوٹاں دا تھبتا

کالا بگا ڈب کھڑیا
 ڈبے پیر دا کھڑکے ڈبا

کٹے پھنڈے تھکے ہارے
 محنت مزدوری دے مارے
 پھا کے مرن مرید و چارے
 ویہندا نہیں پیراں دیا ربا
 کالا بگا ڈب کھڑبا
 ڈبے پیر دا کھڑکے ڈبا

ڈبے دے وچ لدی جاوے
 کھچی آوے سجا کھبا
 کالا بگا ڈب کھڑبا
 ڈبے پیر دا کھڑکے ڈبا

وکیجھ مرید اجڑدے دے
 ماہنگے مارے گہیکے ہسے
 وچ وچ ساکا داری دے
 ایہدا ماماں اوہدا ابا

کالا بگا ڈب کھڑبا
 ڈبے پیر دا کھڑکے ڈبا
 ظالم دھاڑے مار پیاری
 ڈکھیاں دا بیدرد شکاری
 کھچرا دھوکھے باز مداری
 پھردا نوٹ گواچے لبھا

کالا بگا ڈب کھڑبا
 ڈبے پیر دا کھڑکے ڈبا

باغ اجاڑن والا مالی
 موئے مارے اجڑ دا پالی
 کورا علموں، عملوں خالی
 غاری عقلوں، مورکھ کتا

کالا بگا ڈب کھڑیا

ڈبے پیر دا کھڑکے ڈبا

پاہن مرید فقیر وچولے

ساد مرادے آلے بھولے

جو بولے اوہ گنڈا کھولے

کم نکمے دا اے پھبا

کالا بگا ڈب کھڑیا

ڈبے پیر دا کھڑکے ڈبا

قتل گڑھ

کرن پے ظالم حیاتی دے سب عنواناں دا خون
 غیرتاں، شرماں، حیواں، عزتاں، آناں دا خون
 اُلقتاں، مہراں، محبتاں، عدلاں، احساناں دا خون
 بتکدے کردے نہیں، پئے کعبے دے درباناں دا خون
 پانیوں ستا ہویا ہندی مسلماناں دا خون
 ہین بے لجنے پے لجاں ماریاں نوں، تاڑ دے
 نال چھریاں پے نہیں بے دوساں دے، وکھر پاڑ دے
 ویس گاندھی دا نہیں پئے، گاندھی دے قاتل ساڑ دے
 خون گھر دا، کردا اے گھر دے نگہباناں دا خون
 پانیوں ستا ہویا ہندی مسلماناں دا خون
 ویر کوئی ایہہ پرانے ویریاں نے لئے نہیں آج
 نیکیاں دا بدلہ ہورے مینوں دیندے پئے نہیں آج
 جونا گڑھ، گجرات، متھرا، قتل گڑھ بن گئے نہیں آج
 کیتا احمدبادیاں نے اوڑک انساناں دا خون
 پانیوں ستا ہویا ہندی مسلماناں دا خون
 ہین بندیاں دیاں وحشی پئے ریتاں ساڑ دے
 بہن ہس دندیاں دیاں پئے نہیں پریتاں ساڑ دے
 مندریں دے مچ پھردے نہیں مسیتاں ساڑ دے
 محفلاں دا رنگ آج بنیا اے میداناں دا خون
 پانیوں ستا ہویا ہندی مسلماناں دا خون

داناں پڑھ لئی دھڑے بندی دی آج پٹی اے کیوں؟
 بند ہندی ادب دے سودے دی ہوئی ہٹی اے کیوں؟
 بھارتی شاعراں ادیاں آج ڈر وٹی اے کیوں؟
 بولدے نہیں وکھ کے بے دوسیاں جاناں دا خون
 پانیوں ستا ہویا ہندی مسلماناں دا خون
 یاریاں دے پنج بن دے یار جد اغیار نہیں
 بن دے اک دوجے لئی اوہ موت دا آزار نہیں
 چیر دے ہتھ مالیاں دے پھل بن کئے خار نہیں
 کردیاں جتھے بہاراں نہیں گلستاں دا خون
 پانیوں ستا ہویا ہندی مسلماناں دا خون
 درڈ ہمدردی۔ دا آج خانہ نہیں خالی کر گئے
 اپنے ظلموں نہیں سدے آپ ظالم ڈر گئے
 بولیاں دے سب دھنی سدے نہیں جیوندے مر گئے
 جمیاں سمھناں دیاں سدے اے شریاناں دا خون
 پانیوں ستا ہویا ہندی مسلماناں دا خون
 پوربوں پچھم اُتے پریت توں دکھن والیو
 زہر چکھدے نال سانواں زہر چکھن والیو
 درد سارے جگ دا وچ دل دے رکھن والیو
 وکھ کے پی گئے او کیوں لکھاں دے ارماناں دا خون
 پانیوں ستا ہویا ہندی مسلماناں دا خون

کیہ کرو گے مڑ فقیر ایہہ کھوہ کلا دا گیز کے
 بھن لو گے مڑ پہاڑاں نال متھا بھیڑ کے
 فیر پا لیناں نہ گل ایہہ سچ وسدے چھیڑ کے
 مڑ کرا لیناں نہ درباراں دے درباناں دا خون
 پانیوں ستا ہویا ہندی مسلماناں دا خون

تاریخی غم دا ہاڑا

انھے ظلم دے بدلیوں ظالم کردے ظلم ڈرو
ٹٹ پیٹیوں! خونیں! آگوں ہٹ جاؤ پرانہ مرو
ہند نوں ڈوبن لئی نہ خونی ویناں وچ ترو
وڈھو نہ مظلوم نہتے مڑ جاؤ شتگرہ

لوکو وے! کوئی پاکستان نوں جا کے خبر کرو

رت جواتاں نال ہوئی کشمیری دھرتی لال
وڈھے ٹکے دھڑ وچ راہواں ترفن مندے حال
تیراں دے وچ سور بیر پئے جاہن پروندے بال
بے دوسے معصوماں دے سزا آ کے ہتھ دھرو

لوکو وے! کوئی پاکستان نوں جا کے خبر کرو

لوکو وے! ایہہ بگھیاڑاں دا روپ جنونی قوم
دیس اجاڑا پاندی پھردی اجڑی سونی قوم
ناچ کرے پئی لاشان گردے وحشی خونی قوم
آؤ لے پیغام امن دا کدی پیام برو

لوکو وے! کوئی پاکستان نوں جا کے خبر کرو

چپ کیتے میداناں نال نیں پاک جوان دی چپ
چپ طیارے وی نیں ہن طیارہ ران وی چپ
اصغر! وی نیں چپ تے ہن نور خان! وی چپ

۲ ایمر مارشل نورخان۔

۱ ایمر مارشل اصغر خان۔

ہن پئے بیہتا صبر کرو نہ صابر زور ورو
لوکو وے! کوئی پاکستان نوں جا کے خبر کرو

دھیاں بھیناں دیس دیاں دے ننگے کڈھ جلوس
پھرن بازاراں گلیاں دے وچ جن سنگھی دیوسا

لاہندے پئے نیں بھارت دا ایہہ ہتھیں ننگ ناموس
ہن نہ ایہناں ظالماں دا کوئی انھاں ظلم جرو

لوکو وے! کوئی پاکستان نوں جا کے خبر کرو

ہندی بوچڑ خانے دی لگ آگے وڈ قصین

کڈھدی پھرے کلجے گھر دیاں جوگی بھکھی ڈین

بھارت دی لاش اتے اک دن بیٹھ کرے گی وین

پچی نار ظلم دی آ کے ٹھنڈی کرو نرو

لوکو وے! کوئی پاکستان نوں جا کے خبر کرو

ساڑاگاں وچ وسدے گھر ایہہ کرن پے صفن صفا

پٹن پئے پہاڑ ایہناں نوں روون پئے دریا

دیکھ ایہہ ظلم فقیر پتہ نہیں کیوں اے چپ خدا

ات خدائی ویر جے ہوندا ڈر ہاؤ ستنگرو

لوکو وے! کوئی پاکستان نوں جا کے خبر کرو

.....☆.....

۱۔ اصل لفظ دیوٹ اتھے ضرورت شعری وجہوں آیا اے۔

۲۔ اندرا گاندھی ول اشارہ اے۔

فطرانہ عیدوا

چن عید دا اے جگ لئی پروانہ عیدوا
آیا اے روزے دار لئی نذرانہ عید دا

دیندے نہیں، لفتح نون مبارک، پے شاہ حسین
ناچ، اُردنی پے کردے نہیں، رندانہ عید دا

جھنڈا جہاد دا اے فلسطین کھولیا
روہ اے مجاہدانہ نون غلامانہ عید دا

عرباں دے خون، رنگی اے اقصیٰ دی سرزمین
بیت المقدس اے جوین، ویرانہ عید دا

منصور مڑ پے مار دے نعرے نہیں، حق دے
دیندے نہیں، یار سر پے فطرانہ عید دا

سُتے، شتمگراں دیاں کھلیاں نہیں نیندراں
کتیا کرم، کریم کریمانہ عید دا

روزے جہاد وچ نہیں، رکھے مجاہداں
ڈٹھا اے فیر حوصلہ مردانہ عید دا

تیخاں دی چھاویں پڑھیاں نمازاں نمازیاں
 کیتا ادا اے غازیاں دوگانہ عید دا
 رنگے نین گوہڑے رنگ شہیداں دے خون نے
 بن گئی سدا دی زندگی افسانہ عید دا
 در ایہدا فیر کھولیا ساقی دی مہر نے
 صدیاں توں پیا بند سی میخانہ عید دا
 وحدت دے میکدے دیاں مستانیاں نے فیر
 کاسہ بنایا سر دا اے پیمانہ عید دا
 سیناں دے وانگ بھارتی شہراں دے وچ وی
 رنداں نے لایا میلہ اے مستانہ عید دا
 بن کے سنگار اینہاں دا رہیا روپ رام دا
 نبھیا بتاں دے نال نہ بتخانہ عید دا
 بنیاں نین قومی زندگی ہن عیداں میریاں
 کیکر کراں ادا نہ میں شکرانہ عید دا
 صدیاں دے بعد ویکھیا اج داناں نے فیر
 دیوانی عید میری میں دیوانہ عید دا
 بنیا رہیا۔ قدیم توں شاہی دے دل دا روگ
 میرا فقیر شوق فقیرانہ عید دا

.....☆.....

چلو

ہو بے خوف، خونی، جابر ظالماں تھیں، خوف رب رسول توں ڈری چلو
فانی بتاں دی رد خدائی کر کے، من دے دلوں اللہ دی برتری چلو

جھلے دشمنی دشمنیاں جانیاں دی، کردے دلبراں نال دلبری چلو
لڑن دیو سبھناں مورکھ رہبریاں نوں، کردے اپنی آپ راہبری چلو

قومی سکھ آرام دے لئی صبروں، ہسدے دکھ مصیبتاں جری چلو
ڈوبن واسطے کفر دیاں بیڑیاں نوں، رڑھدے خون دے ویہن وچ تری چلو

سوکا خونی زمین دا کرو وتر، کھیتی عاقبت دی کردے ہری چلو
لین واسطے درجے شہادتیاں دے، کلمے پاک دیاں بھرتاں بھری چلو

ظلمیاں وچ ظلمات ہنیریاں دے کردے یار ثوری جلوہ گری چلو
مار بھوت مسان دی ! لکھ لاہو آگوں ویکھدے جن نہ پری چلو

پاکے راہ انصاف دے بھلیاں نوں، کردے بھلیاں نال سروری چلو
گوش، ہوش دے نوں کر کے وا اتھے، دیدہ ورو کردے دیدہ وری چلو

آس رکھ تریاق دی وچ دل دے زہر چردیاں نال نہ چری چلو
کھوٹ کڈھ کے نال تریاق اوہدا، کھریو جنس کھوٹی کردے کھری چلو

حق داراں دے حق وی وسرؤ نہ کردے نرمی نہ خویش پروری چلو
کعبے دلاں دے نیتوں راس کرکے کردے حاجیو حج اکبری چلو

خاک وطن دی تھیں وطن وچ رہ کئے کردے وطن لئی کیمیا گری چلو
پیا واہ جے راکشاں نال جے کر بن دے ہور بہادر و جری چلو

واجاں مارو نہ پئے بے غیرتاں نوں قتل گڑھ وچ جیون لئی مری چلو
جیونا آپ پندائے فقیر اتھے جیون لئی کردے چارہ گری چلو

دوراه

پکا پیڑا نقش اک ربی دوجا نقشہ مانی دا
 اک اے شوق روحانی دوجا شوق طمعے نفسانی جا
 اک اے ڈیرہ ازلی ابدی دوجا دنیا فانی دا
 اک تقدیر اے زور آور دی اک گمان گمانی دا
 راہ اک علم الہی دا اے دوجا سوچ انسانی دا
 اک پجاری پوج بتاں دا دوجا پاک نمازی اے
 اک اے رند اک عابد زاہد اک شہید اک غازی اے
 اک پیراں دی لاند دوجا لاند سر دی بازی اے
 بندہ اک امر دا دوجا پتلا نافرمانی دا
 راہ اک علم الہی دا اے دوجا سوچ انسانی دا
 عجز مریدی دا اے کدھرے کتے غرور نیں پیری دے
 کدھرے آہر غریبی دے بن لورے کتے امیری دے
 خاطر خدمت دے چاء کدھرے کدھرے شوق وزیری دے
 اک قومی دربار دا شوقی دوجا اے دربانی دا
 راہ اک علم الہی دا اے دوجا سوچ انسانی دا
 سوشلزم دا اک اے نعرہ اک تکبیر اسلامی این
 اک ہمدرد آزادی اے تے اک بیدرد غلامی این
 اک حیاتی چار دتاں دی اک حیات دوامی این
 اک رستہ آبادی دا اے دوجا راہ ویرانی دا
 راہ اک علم الہی دا اے دوجا سوچ انسانی دا

اک سودا اے واہدے والا دوجا گھائے وندا اے
 اک نیکی دا اک بدی دا اک چنگا اک مندا اے
 اک زبانی گلاں کردا اک عمل دا بندا اے
 اک شکاری دہڑتا دا اے اک شکار حیرانی دا

راہ اک علم الہی دا اے دوجا سوچ انسانی دا

منزل مقصد دی ول جانڈے رستے کتے پیاراں دے
 دوجے راہ نیں راہیاں دے لئی ڈانگاں تے تلواراں دے
 ماڑیاں یاراں دے نیں مارو دھکے ڈاڈھیاں یاراں دے
 حامی جبر تشدد دا اے منکر حکم قرآنی دا

راہ اک علم الہی دا اے دوجا سوچ انسانی دا

جانی دشمن دین مذہب دے سارے سوشل ٹولے نیں
 رہندے انساناں لئی ہر دم دل اینہاں دے ڈولے نیں
 ظلم ستم تے جبر تشدد دے ایہہ بھرے بھڑولے نیں
 ایہہ چنگیز ہلاکو والا جھن راہ سلطانی دا

راہ اک علم الہی دا اے دوجا سوچ انسانی دا

مت بھلی کم آوے جیونکر کم آوے مت کھتی نہ
 پٹھی سدھی سمجھے کہڑا بن دی جی کھتی نہ
 اک فقیر جبر دا رستہ دوجا راہ قربانی دا

راہ اک علم الہی دا اے دوجا سوچ انسانی دا

جھوٹھ نہ بولو

بولو دل دی گھنڈی کھولو ۔ پر وچ شہد دے زہر نہ گھولو
بھ پیترا ولوں نہ ڈولو ۔ مومن ہو کے کفر نہ تولو

جھوٹھ نہ بولو جھوٹھ نہ بولو

سن کے سچی سچ سناؤ دھوکھا دیو نہ دھوکھا کھاؤ
کھیہ اڈا کے سر نہ پاؤ ککڑ وانگ نہ کوڑا پھولو

جھوٹھ نہ بولو جھوٹھ نہ بولو

مٹھی پیاری کھنڈاے مستی وکدی مہنگی بستی بستی
مِلدی وچ اخباراں سستی چاہ دُدھ وچ اخباراں گھولو

جھوٹھ نہ بولو جھوٹھ نہ بولو

مٹھا واجیا سچ کھبے ترلے لیندے لوکی سبھے
لبھے شکر نہ گڑ لبھے ایڈا مہنگا تول نہ تولو

جھوٹھ نہ بولو جھوٹھ نہ بولو

چلدی آڑھت خوب چلاؤ ۔ پر زوریں نہ بھا ودھاؤ
زور زور دا ڈغا نہ لاؤ ہولی کھرکو پاٹیو ڈھولو

جھوٹھ نہ بولو جھوٹھ نہ بولو

دل دی پچھو دل دی دسو ہسو کھیڈو دسو دسو
آپ نہ بہہ اکوتے ہسو روندیاں وچ نہ ہاسے ڈولو

جھوٹھ نہ بولو جھوٹھ نہ بولو

گھنٹی گھنٹی نہ گھنٹی متوں بکل وچ نہ روڑی بھتوں
 اچی سب دے کڈھو کنوں گھنٹی لکھے نہ پرچولو
 جھوٹھ نہ بولو جھوٹھ نہ بولو
 پورو پرت نہ ون سوتی کجھ تے پاؤ کسے دی کتی
 بھا دی ٹور نہ ٹورو انھی راہ دا مل کرو انمولو
 جھوٹھ نہ بولو جھوٹھ نہ بولو
 چھڈو غرض دے انھے جھیرے سو اک دوجے دے نیڑے
 ہاسے دے نہ کرو بخیرے ہنجو بیجو موتی رولو
 جھوٹھ نہ بولو جھوٹھ نہ بولو
 بھلیو بھلی وچار وچارو باطل حق فقیر نتارو
 موئے نہ مارو شاہ مدارو دکھاں مارے دل وی ٹولو
 جھوٹھ نہ بولو جھوٹھ نہ بولو

بازی گر

ضامن ساڈی بجنائی دے جن ساڈے یار پرانے
 آئے دوہرے میلے پاؤن یاراں ماراں دے بھرمائے
 ہسدے متھے مل کے وی پئے دن شرمائے شرمائے
 یاد آؤندے نیں خبرے آج پئے بھل اپنی دے سے ویہائے
 بازیگری سکھاؤن ساہنوں باہروں مڑ بازیگر آئے

آئے یاری دے نعرے لاندے یار مار بیدرد پرانے
 کر برباد پرانے اڈے لبھدے پھردے نویں ٹکانے
 یاری دے پچ پھرن بناندے کدھرے چھاؤنیاں کدھرے تھانے
 صلح امن دے حامی کار ایہہ پان قساد نیں گھر گھر آئے
 بازیگری سکھاؤن ساہنوں باہروں مڑ بازیگر آئے

یار بنا کے کردے ٹھگی ایہہ بیدردے جرم قصائی
 خیر مہر دے دین دلائے شر دے جھنڈے گڈ قصائی
 بن کے رہندے روگ ہڈاں دا ایہہ بے مہر کھڈ قصائی
 مکر فریباں دی وچ دنیا سے اینہاں دے نیں در آئے
 بازیگری سکھاؤن ساہنوں باہروں مڑ بازیگر آئے

بیدوساں نوں مارن آئے کھا کے ماراں آنے ٹڈن
 قبض کرا بیدوساں جاناں ڈردے کیتے قبضے چھڈن
 ہسدے فوجاں واژن جتھے اوٹھوں روندے فوجاں کڈھن
 بھگل بن کے نسن پڑ تھیں خانی خان دلاور آئے
 بازیگری سکھاؤن ساہنوں باہروں مڑ بازیگر آئے

تھاؤں تھاواں والیاں تائیں، آون بنان نگھرے، نتھاویں
 نال وسیپے کمزوراں دے ہر کے لاندے زور، کتھانویں
 ڈھپاں چاڑھ ظلم دیاں سرتے بہہ جاندے موٹھاں دی چھاویں
 ہر میدان ہرا کے جاندے کھیڈن جنگی چوسر آئے
 بازیگری سکھاون ساہنوں باہروں مڑ بازیگر آئے

پے پتا وچ جاناں وارن محرم یار وٹاندے پیڑاں
 بنیاں بھیراں دے وچ جن آ کے وٹن سانویں بھیراں
 بھولے یار پھسا کے لاہے چم ہتھیں خونی چھپیراں
 مڑ کے کویں فقیر ازمایئے قولوں ہارے ولبر آئے
 بازیگری سکھاون ساہنوں باہروں مڑ بازیگر آئے

لاباں دی بہار

آئی فیر مونجی دیاں لاباں دی بہار

گھوکر اے ہواواں دی تے بدلاں دا زور
 بجلیاں دی کڑک نالے پھانڈیاں دا شور
 بھجی بھجی جھڑی دی اے گلی گلی ٹور
 پیندیاں پھوہاراں تے جباباں دی بہار

آئی فیر مونجی دیاں لاباں دی بہار

واہ پا کے چکڑاں تے پھسکیاں دے نال
 ہونکدائے گھر کدیاں براں دا حال
 گمیں وچ چوندے ہوئے مڑھکے دا خیال
 بھکھ وچ رجویاں خواہاں دی بہار

آئی فیر مونجی دیاں لاباں دی بہار

اُچے پنڈوں دیکھے اُچی ملک دا غرور
 پنڈ دے دوالے لگی لاب دُور دُور
 بھکھا اکھاں بھکھیاں دی نظر دا سرور
 ویہندا اے شراباں تے کباباں دی بہار

آئی فیر مونجی دیاں لاباں دی بہار

ستی بیٹھی مالکی دے لکھ دا کروڑ
 لابے کائے مڑھی جان محنتاں دے موڑ
 ہوکے ہاواں دیکھن اجو کل دی اجوڑ

ہندے سندے چولاں توں جواباں دی بہار
 آئی فیر مونجی دیاں لاہاں دی بہار
 ہانیاں دے ساہواں منتاں ترلیاں دا سیک
 بھکھاں دیاں مہراں اُتے سینیاں دے چھیک
 رجے پجے لان ڈھول سہی دی پے ہیک
 طبلیاں سرنگیاں رباباں دی بہار
 آئی فیر مونجی دیاں لاہاں دی بہار
 ٹہلدی اے بھکھی بھکھے تنکیاں دی ٹہل
 ہاڑھی دے اخیر وانگوں ساونی دی اے پہل
 محلاں تے اسارنہ نیں ہور جہاں محل
 اوہناں راٹھاں راجیاں نواباں دی بہار
 آئی فیر مونجی دیاں لاہاں دی بہار
 ملی جہاں پنچھیاں نوں باغ دی نہ دھیر
 کیتے اوہ آزادی دے شکاریاں اسیر
 تھکے راکھے مالیاں نوں آکھدے فقیر
 موتوں بُری بھکھ دے عذاباں دی بہار
 آئی فیر مونجی دیاں لاہاں دی بہار

اٹل حکم

بھل چک دنیا تے مڈھوں بندے دی اے ال
 مان غرور تکبر نال کھلارے بندہ جھل
 بن دا منہ زوری چودھر دے نال اے سدا بے کل
 قدم قدم تے بدلے بندہ کیتی منہ دی گل
 اٹل رَبی حکم اٹل اوئے بابا رَبی حکم اٹل
 ہند سمجھدا نیڑے بندہ سمجھے دور خدا؟
 سچی دا بن منکر لیندا جھوٹی گل بنا
 اوگنہار بندے دی دیندا اللہ بخش خطا
 چڑھ کے لہوے نہ پر بندے دے قہر غضب دی ٹھل
 اٹل رَبی حکم اٹل اوئے بابا رَبی حکم اٹل
 بھانڈے بالے ظلم ستم دے ایہہ ظالم مغرور
 وسدے گھر نہیں ایہدے غضبوں تپدے جویں تندور
 ایہہ فرعون نہ کردا کیتی اللہ دی منظور
 سمجھے ودھ الہاموں ظالم ایہہ مارے ٹرپل
 اٹل رَبی حکم اٹل اوئے بابا رَبی حکم اٹل
 اوس نکلے دی کیہ رکھے کوئی دل وچ آس
 کر کے قول زبانوں جہوا کرے نہ اوہدا پاس
 بندہ بنن نہ دین بندے توں بندے دے وسواس
 گلے گلے وچ زبان ایہدی پئی پوے گولن؟
 اٹل رَبی حکم اٹل اوئے بابا رَبی حکم اٹل

۱۔ بے کل یعنی بے عقل۔

مہر کر دی سار نہ جانے ایہہ بے مہر لہٹ
 دیکھے بھارو ول قصائی خونی آنے ٹڈ
 غرض انھی دا مارا دے بیدوساں دے گل وڈھ
 جانے اللہ وانگوں نہ ایہہ مہر کرم دا ول
 اٹل ربی حکم اٹل اوئے بابا ربی حکم اٹل
 چڑھدی کلا بنے نمرود ایہہ یا بن دا شداد
 یاد اولاد نہ رکھدی ماپے نہ ماپے اولاد
 دیکھی اے میراث آدم دی جھگڑا جنگ فساد
 دھکے نال ایہہ ظالم مارے مال پرانے مل
 اٹل ربی حکم اٹل اوئے بابا ربی حکم اٹل
 چھڈ نکھیڑے منے بندہ جد ربی تنظیم
 ظالم جابر ہندا ہويا بنے رحیم کریم
 ابراہیم خلیل اے بن دا موسیٰ بنے کلیم
 مالک دی مرضی وچ رہندا بنیاں اوکھ سکھل
 اٹل ربی حکم اٹل اوئے بابا ربی حکم اٹل
 چلدا رہندا حکم خدائی اکو جیہا ہمیش
 نہ ایہدے وچ ادلی بدلی نہ کوئی دکھ کلیش
 وچ ایہدے بندے دی کرنی پئے بندے دے پیش
 چھڈ فقیر بناوٹ اصلی مالک دے ول چل
 اٹل ربی حکم اٹل اوئے بابا ربی حکم اٹل

14 اگست (1957ء)

لو لائی سی سینے دے ویچ ول دیاں داغاں آج دے دن
سمدیاں اکھاں دیس لئی کیتا سی چراغاں آج دے دن

آج دا دن یاراں لئی آیا لے پیغام آزادی دا
نویاں دکھاں آج دے دن سی شگن منایا شادی دا

آج دے دن کرماں نے میلے وچھڑے مان تران مرے
آج دے دن صدیاں دے سٹے جاگ پئے میدان مرے

آج دے دن نہ ملی پناہ کوئی کدھرے ماڑیاں جاناں نوں
بن دیاں ویکھیا آج دے دن خونی بگھیاڑ انساناں نوں

آج دے دن ای نال نہتے مومن کافر تتیاں سی
آج دے دن ای سارا بھارت بوچڑخانہ بنیاں سی

آج دے دن ای دھرتی وسوں بن گئی سی ہر آفت دی
آج دے دن ای راہواں دے ویچ اڈی گرد شرافت دی

ور آیا سی آج دا دن ای چوراں ڈاکوواں ٹھگاں دے
وسدے شہر بنے سن آج ای بھانبر بلدیاں آگاں دے

آج دے دے دِن ظلماں دے ہڑ دیاں چڑھیاں بہوتیاں لہراں سن
 آج دے دے دِن دھرتی نے ویکھیاں وگدیاں لہو دیاں نہراں سن

آج دے دے دِن میں تار لیاندے بیڑے ڈبڈے چاواں دے
 آج دے دے دِن ای سینے چیرے میں خونی دریاواں دے

چل دیاں ویکھ سلیقہ اکھیں ساڈے پیار قرینے دا
 ریلواں کلمونہیاں نے کڈھیا راہ وچ دھوں نہ سینے دا

ہے سن آج پرانیاں یاراں لائے خونی ویس نوں
 آج دے دے دِن پردیسی جن چل آئے وچ دیس نوں

غم دیاں شاماں بن دے ویکھے آجو سنج سویرے میں
 آج ای سڑدے بلدے ویکھے کئی بیدوسے ڈیرے میں

پنڈاں دے پنڈ آجو ویکھے بلدے وانگ تندوراں دے
 پاٹے گھنڈ سن آج دے دے دِن ای پاکدامناں حوراں دے

جدی تھاواں کڈھیا آجو مجبوراں مختاراں نوں
 ڈیریاں پچھوں واجاں ماریاں جانڈیاں ڈیرے داراں نوں

آج ای سڑدے راہی آگے خونی جھکھڑ جھلا سی
 آج شہادت دی منزل لئی غازی پچھا بھلا سی

آجوتے سگھاں مینوں سب کجھ کر برباد مرا
اپنا سکھ اپنا جھنڈا اپنا دیس آزاد مرا

آج دے دن ای دیس میرے لئی سی دیسی سرکار بنی
آج دے دن دی سانیں چڑھ کے قلم میری تلوار بنی

نال اسلامی نعرے ہويا وطن آزاد حضور مرا
آج دے دن پر بے دستورا بنیا سی دستور مرا

پرچم آزادی دا بنیا جھنڈا پاٹ غلامی دا
دیکھیا منہ نہ دیس اسلامی، نہ دستور اسلامی دا

سدا فقیر خیالاں دے وچ ایہدا جھکھڑ جھلے گا
جیوندیاں جی دنیا تے مینوں آج دا دن نہ بھلے گا

پر و گرام

آ کوٹھی دے وِچ بہہ کے کریئے دل دیاں گلاں
 توں میرا بھیت نہ بھنیں، میں تیری گل نہ تھلاں
 آ پرہیا نوں بنائیے کوئی نوں سکیم چلائیے
 کوئی ہو رہن چھری لوائیے آ لایے پٹھیاں کھلاں
 آ کوٹھی دے وِچ بہہ کے کریئے دل دیاں گلاں
 توں میرا بھیت نہ بھنیں، میں تیری گل نہ تھلاں
 آ چل بہیئے وِچ چیمبر میں بناں وزیر توں ممبر
 بند کریئے ہزاں بھمبر آ کھوہ بنائیے ڈلاں
 آ کوٹھی دے وِچ بہہ کے کریئے دل دیاں گلاں
 توں میرا بھیت نہ بھنیں، میں تیری گل نہ تھلاں
 آ کڈھئیے رنج کڑا کے آ قوم نوں ماریئے پھا کے
 آ جے بنائیے خاکے پئی پائے بھکھ کڑواں
 آ کوٹھی دے وِچ بہہ کے کریئے دل دیاں گلاں
 توں میرا بھیت نہ بھنیں، میں تیری گل نہ تھلاں
 آ چل آ تقریراں کریئے رو اتوں ہو کے بھریئے
 وِچوں نہ جھکئے ڈریئے چل ماریئے کجھ ٹرپاں
 آ کوٹھی دے وِچ بہہ کے کریئے دل دیاں گلاں
 توں میرا بھیت نہ بھنیں، میں تیری گل نہ تھلاں
 آ کھچرے سانگ رچائیے کوئی چل نمائش لایئے
 آ قوم نوں چمبڑ جائیے چل بہیئے مار پتھلاں

آ کوٹھی دے وِچ بہہ کے کریئے دل دیاں گلاں
 توں میرا بھیت نہ بھنیں، میں تیری گل نہ تھلاں
 آ بنیے گرہجاں الاں ملت دیاں لایے چھلاں
 ونڈ کھائیے کوٹھیاں ملاں۔ چل وَلئے ساریاں ولاں
 آ کوٹھی دے وِچ بہہ کے کریئے دل دیاں گلاں
 توں میرا بھیت نہ بھنیں، میں تیری گل نہ تھلاں
 ہن چھڈ فقیر فقیری چل لیئے ساہنب امیری
 پئے کریئے نت وزیری کیوں پائیے سینے سلاں
 آ کوٹھی دے وِچ بہہ کے کریئے دل دیاں گلاں
 توں میرا بھیت نہ بھنیں، میں تیری گل نہ تھلاں

بیسی کوکاں

وچ اخباراں ویکھی لوکاں اَنھیں مٹی لیدی جھوکاں
گھر دے بھکھے کردے ٹوکاں پرچے بھکھ نہ نال شلوکاں

شرماں لدی بیسی کوکاں اپنے مہنے دیندی لوکاں
زر زیور دی رہی نہ زنگن پلے دم نہ ہتھیں کنگن
چلی منگتی منگن تنگن داتے دانی کردے ٹوکاں

شرماں لدی بیسی کوکاں اپنے مہنے دیندی لوکاں
بنے لالہ پنج ہزاری گھر ایہہ بیسی پھاکیاں ماری
ہڈوں مت دوائے ماری آگوں ڈھکن پٹھیاں ڈھوکاں

شرماں لدی بیسی کوکاں اپنے مہنے دیندی لوکاں
تانے دے گھر دا اے ساڑا ملدا دے پیا نہ پاڑا
پنڈیں شہریں پیا اجاڑا گلی گلی پئی ہو کے ہوکاں

شرماں لدی بیسی کوکاں اپنے مہنے دیندی لوکاں
بال پرانے چک کلاوے خالی لوریاں دے پرچاوے
آپ نہ جوگی گواہنڈ ولاوے سچے کھے روکاں ای روکاں

شرماں لدی بیسی کوکاں اپنے مہنے دیندی لوکاں
مچی ظلماں دی بد خوئی دیندا ٹھسا جگ دھروئی
بل راج دا رہیا نہ کوئی پائے سنگھی جن مدھوکاں

شرماں لدی بیسی کوکاں اپنے مہنے دیندی لوکاں

مچے انگ ظلم دے انگے بھوتے پھر دے راٹھ تلنگے
 راہی پھنیر سپاں ڈنگے رجن نہ رت پیندیاں جوکاں
 شرماں لدی بیسی کوکاں اپنے مہنے دیندی لوکاں
 و جن جتھے خونی بٹے مارے جاون پٹھے سٹے
 اینا پوے جس دھرتی اُتے وتر آون سکیاں سوکاں
 شرماں لدی بیسی کوکاں اپنے مہنے دیندی لوکاں
 پھاٹ بھلواں بنے اندر پاندے جھولے خیر قلندر
 مہروں بن اجڑے من اندر پرچن باندر نال ملوکاں
 شرماں لدی بیسی کوکاں اپنے مہنے دیندی لوکاں
 چنگ کرے نہ بھیڑی وادی راہ بھلانڈے بھلے ہادی
 بن دی آبادی بربادی ہتھیں جہاں اجاڑیاں ڈھوکاں
 شرماں لدی بیسی کوکاں اپنے مہنے دیندی لوکاں
 کھلے کھلے بدھے چوراں موجاں تے پے کرن ٹکوراں
 جڑن فقیر نہ ٹٹیاں بھوراں پٹیاں جاہن نہ ٹھکیاں ٹھوکاں
 شرماں لدی بیسی کوکاں اپنے مہنے دیندی لوکاں

بکر عید

لاہو کھلاں بکر عید مناؤ
ہون برے بے حال ایہہ سارے
محنت مارے تھکے ہارے
تے ہوئے مزدور و چارے
آج اوہناں نوں ہور ستاؤ
لاہو کھلاں بکر عید مناؤ
واری بربادی ویرانی
تنگی ترشی دکھ حیرانی
بھکھ غریباں دی مہمانی
بھکھ اہناں دے پلے پاؤ
لاہو کھلاں بکر عید مناؤ
وچ بلیکاں دی خرمستی
پاؤ لٹاں بستی بستی
ہون دیو کوئی چیز نہ سستی
چڑھ دے بھا کجھ ہور چڑھاؤ
لاہو کھلاں بکر عید مناؤ
آئے گاہکاں نوں لٹھی چلو
گل غربت دا گھٹھی چلو
میلت دی جڑ پٹی چلو
پکبیں پکبیں کم چلاؤ
لاہو کھلاں بکر عید مناؤ

ماڑے بندے سمجھو کیڑے
کھلے گلے ٹٹے بیڑے
دیکھ اہٹاں دے پاٹے لیڑے
گل ریشم دے جبے پاؤ
لاہو کھٹاں بکر عید مناؤ

بہہ کے نال سہانے ولاں
کردے دین مذہب دیاں گلاں
لاہندے چلو پٹھیاں کھٹاں
نام اللہ دے چھری چلاؤ
لاہو کھٹاں بکر عید مناؤ

بھٹھے ننگے ماڑے مندے
مورکھ کملے کیڑے گندے
پدھے ہوئے حکم دے بندے
ریکے ہویاں ۵ نوں ریکاؤ
لاہو کھٹاں بکر عید مناؤ

نہ کوئی سنوتے نہ کوئی منوں
کھاؤ پوڑے حلوے شوں
کھیر پکاؤ گوشت بھنوں
عید آئی ۱۰ اے ڈھڈ ودهاؤ
لاہو کھٹاں بکر عید مناؤ

بیٹھا کوئی دلگیر نہ دیکھو
دل دکھیارا چیر نہ دیکھو
کوئی غریب فقیر نہ دیکھو
روندے دیکھ کے ہس دے جاؤ
لاہو کھٹاں بکر عید مناؤ

.....☆.....

کال نامہ

لکھے نال نہ چورا کاری دی پئی بھردی کھوڑ
کوڈیاں والے لکھاں گن دے لگے گنن کروڑ
انھی محنت مختیاں دے بیڑے دتے بوڑ
دیتے پھاکیاں نبواں وانگوں بھکھے ڈھڈ پنجوڑ

کال وچاریاں مزدوراں دے دتے لک تروڑ
گھر دے پھاکے مردے لبھے گھروں نہ روٹی دال
فصل کماندے پھردے بنے ڈالر پونڈ ریال
ہتھوں دے اپنے لئی غیراں آگے کرو سوال
ہندے سندے دے وچ مارے گھر نوں گھر دی تھوڑ

کال وچاریاں مزدوراں دے دتے لک تروڑ
جاندیاں بند ٹرکاں نوں پئے پچھوں ویکھن واہک
بیجیا وڈھیالدا لدا کے لئی جاندے پردیسی گاہک
راٹھ بنن سیٹھاں دی سامی ہوئے راٹھاں دے ساک
روندے نیں پے وچ اٹھوارے ورھے دی کھٹی روڑھ

کال وچاریاں مزدوراں دے دتے لک تروڑ
لکھا ہوندیاں ملدا ناہیں کوئی لکھے دا میل
ہلدی ادرک مرچ مصالحہ لبھے لون نہ تیل
خالی کوٹھی ڈنڈا کھڑکے دیکھے پئے قدرت دے کھیل
پائے پیا اوناں ٹگر ڈھڈاں وچ مروڑ

کال وچاریاں مزدوراں دے دتے لک تروڑ

انڈے مچھی دی گل چھڈو نال دال دے دلیہ غیب
 دین کتے کباب نہ قلعے چانپاں تورمہ تلیہ غیب
 لبھن گئے پلا زردے نوں ہو گئے جاماں حلیہ غیب
 دانے بھن دی سی بھٹھیاری کر گئی بھٹھی نال اجوڑ
 کال وچاریاں مزدوراں دے دتے لک تروڑ

سہارے

تھوڑاں دیس بھولے دیاں فیر ویکھو لائی ٹیک لوڑاں دی بے لوڑیاں تے
 آندا خوب اے جوہریاں ہیرییاں دا، نقلی رُوپ چڑھا کے روڑیاں تے
 رنگا رنگ سیاست دا سو بھواناں لایا سلمہ ستارہ اے جوڑیاں تے
 پے نیں مل فقیر ودھان دے لئی تاہرو اطلسی کاٹھ دے گھوڑیاں تے

کامے کدی نہ گھانیاں گھت دے نیں ہووے بولنا کم بڑبولیاں دا
 ہوندا وچ میداناں دے کدی ڈٹھا پکا پیر ناہیں دِلوں پولیاں دا
 نہیں گزران اوکھی کاراں کردیاں دی بھردا ڈھڈ نہیں سوکھا بھڑولیاں دا
 کیکر ودھ فقیر مکھانیاں توں پوے مل گاہنیاں چھولیاں دا

لاندے پئے او کیوں ایویں باغوانواں ہتھیں نال کریر دے کیلیاں نوں
 دیندے پئے اوہ نال غرور انجے تڑھیاں ساڈیاں کیہ باگاں بیلیاں نوں
 پے اوازاں فقیر مجاہداں نوں، مسلمان کشمیر دے مار دے نیں
 ذرا ول کشمیر دے مولوی جی جاؤ لے کے نال گوریلیاں نوں

جھوٹے دیوتے

صلح امن دے جھوٹے دیوتے جنگ مچاندے پھر دے نہیں
 وسدیاں شہراں نوں داڑوگر آگاں لاندے پھر دے نہیں
 شہز و شہر ڈکیتاں پچھے پھر دے ٹولے ٹھگاں دے
 گھیریدار لمیرے جذبے اُچے طرے پگاں دے
 ظالم خونی انھے بولے واگی انھے وگاں دے
 ڈھوراں وانگوں آدمیاں دے وگ چرادے پھر دے نہیں
 صلح امن دے جھوٹے دیوتے جنگ مچاندے پھر دے نہیں
 وسدیاں شہراں نوں داڑوگر آگاں لاندے پھر دے نہیں
 گھروگھری نے لٹدے پھر دے دھاڑے مار غریباں نوں
 امرت دی تھاں زہر پئے دیون موڑے کون طہیباں نوں
 راہواں دے وچ پھٹے روگی بیٹھے رون نصیباں نوں
 آگ دیاں جراح پھٹاں تے مرہاں لاندے پھر دے نہیں
 صلح امن دے جھوٹے دیوتے جنگ مچاندے پھر دے نہیں
 وسدیاں شہراں نوں داڑوگر آگاں لاندے پھر دے نہیں
 بھٹھے گدڑ سہکدیاں نوں چکو چکی کھاوون پئے
 جیہاں پھیر وراچھاں نوں خونی بگھیاڑ ہلاوون پئے
 ڈھیری ڈھا کے وسدے شہر دا قبرستان بناوون پئے
 قلم وکھا بے دوساں تے تلوار چلاندے پھر دے نہیں
 صلح امن دے جھوٹے دیوتے جنگ مچاندے پھر دے نہیں
 وسدیاں شہراں نوں داڑوگر آگاں لاندے پھر دے نہیں

وسدے شہر گراواں نوں پے پھنڈن پھانڈے بمباں دے
 ککے کیرے بدل خون دھوئیں اٹھدیاں لنباں دے
 پہن ایہناں دیاں جاناں اُتے صبر ترٹیاں ہباں دے
 دکھی دلاں دے فیر فقیر ایہہ صبر ازماندے پھردے نیں

صلح امن دے جھوٹھے دیوتے جنگ مچاندے پھردے نیں
 وسدیاں شہراں نوں داڑوگر آگاں لاندے پھردے نیں

مسجد اقصیٰ

ساڑے آج حرم خلیفاں دے مڑ لعنتیاں مردوداں نے
وچ ارض مقدس دے فیر بالی آج چغہ نمروداں نے

آدم نوں واجاں مارے پئی مڑ وادی شیٹ پیغمبر دی
لنباں دی وچ لپیٹ آئی مڑ دھرتی نوح دے امبردی

اسحاق پیغمبر دے ممبر تے بلدا بھانبر چڑھیا اے
یعقوب دا حجرہ بلیا اے یوسف دا بھورا سڑیا اے

معبد داؤدی دسدائے گھریا وچ بلدیاں ناراں دے
ہیکل سلیمانی بھا اے وچ آگ دیاں انگیاراں دے

فیر ڈٹھا آج صہونیاں نے نبیاں دا ڈیرا لگا اے
سڑیا اے وسیا موسیٰ دا عیسیٰ دا بلیا جھگا اے

دھرتی تے تل ایپاں دی مڑ آئی شامت جاپدی اے
پٹ دی اے شامرونیاں نوں مڑ پاک زمین مواب دی اے

آ لینی وات یہودا نے نہیں کدی اینہاں بیدرداں دی
راہواں نے گرد اڈانی ایں فیر اینہاں آوارہ گرداں دی

ہویا اے جہوا کنڈپناں اقصیٰ دی مسجد ساڑن دا
چارہ ایہہ یہودیاں کیتا اے خود تل ایب اجاڑن دا

گردے مڑ گنبد اقصیٰ دے اڈدائے براق اصیل پیا
بیٹھا وچ وادی سدہ دی فیر اڈدا اے جبرائیل پیا

چہرے تے بیت مقدس دے رُوپ آیا مڑ محبوبی اے
آؤندا پیا سرپٹ گھوڑے تے سینا ول فیر ایوبی اے

آ کے منہ زوراں سامیاں تھیں شاہواں نے لہنے لینے نہیں
غیرت دے بدل چڑھنے نہیں چڑھ بجلیاں وانگوں پینے نہیں

جتنے نہیں غلام محمد دے موسیٰ دے منکر ہرنے نہیں
فیر آن مریداں عمر دیاں ایسے تھاں سجدے کرنے نہیں

ہن واڑہ فیر جے بنیاں این کوئی اسرائیلی بھیداں دا
کئی صدیاں پچھوں آیا اے مڑ وارا میریاں کھیداں دا

آئی جے اے وی بریاں نوں اللہ لئی عقل تمیز نہیں
آؤناں مڑ دف تے اینہاں دی ہن عزرا نال عزیز نہیں

بے سرتاں صدیاں دے تے جاگے نہیں شیر محمد دے
جھولن گے مسجد اقصیٰ تے پے جھنڈے فیر محمد دے

اڈیا جے فیر فقیر اینہاں چا جنگ و جدل دا آہدا اے
اوہ مالک مسجد اقصیٰ دا کلا ای سب توں ڈاڈا اے

.....☆.....

شامرونی مہاجر

کرنے پینے نہیں ایہہ مینوں مڑ کے ظالم ڈھیر
شامرون دے بن باسی پے آنے ٹڈن فیر

فیر آشوری پاندے بہتے وسدے نیں گڑ گج
تل ایب نون نینوا بابل بھل گئے نیں آج

آونی نبی خلیل اللہ دی فیر اے خبرے وار
بلدی چخا اے بخت نصر دی بنی مڑ گلزار

مسجد اقصیٰ ہو کے رہے گی نویں سرے آباد
ابراہیم خلیل اللہ دی جیوندی اے اولاد

آکھے پیا ایہہ مڑ کے پہلے قبلے دا محراب
آج کل وچ ای آنے سمجھو حضرت عمر خطاب

ڈھٹھا گنبد اقصیٰ دا پیا اچی دے آواز
آون گے فاروق اعظم اتھے پڑھن نماز

سڑدی مسجد اقصیٰ آکھے پئی لکارے مار
فیر صلاح الدین اتھے آ کرنی ایں یلغار

مڑ پھٹی مغروری نال اے شامرون دی جون
 شلما نصر اینہاں نوں بھلا وسریا سرگون
 دھوکھے دے وچ جنگل، مڑکے، کاں بن گئے نیں مور
 فیر اینہاں د مردے لہھے پئی تارینچی گور
 جھوٹھے طالب موسیٰ دے ایہہ جدی نیں بدنام
 جدی پشتی مصریاں دے ایہہ رہے بے نام غلام
 وچ مواب جدوں گئے موسیٰ، چھڈ جہان اخیر
 سانہ اسمانی تختیاں بن گئے ایہہ وارث بے پیر
 وارث موسیٰ دے سن بن دے باراں سبط یہود
 دس اینہاں تھیں مار مکائے نینوا دے نرود
 دو باقی دے دتے اوڑک شاہ سرگون مٹا
 باقی دے مفروراں نے لیا اپنا مذہب وٹا
 ایہہ مفرور ای بنے زبانی موسیٰ دئی اولاد
 اینہاں ای یعقوب نبی دا کیتا گھر برباد
 اوہ بگھیڑ ای مڑکے آج پئے بن دے نیں انسان
 کیتی صدیاں وانگر وحشیاں جہاں نے گزران
 صبغة اللہ دا میں دیاں رنگ فقیر ہن رنگ
 وحشیاں نوں انسان بناون دا میں جاناں ڈھنگ
 .....☆.....

بے آبروئی

حق قبولن دا کر سکیا کدی فقیر نہ رد کوئی
خالق پالن ہار اکو خلقت دی نہیں حد کوئی

چھڈ اک کھلا دے یوے کئی کھڑکانے پیندے نہیں
اک دے منکر نوں کئی مالک ہور بنانے پیندے نہیں

پوچا کرے کنیاں دی جہڑا اک دی پوچا کردا نہیں
اپنے اک مالک دا بندہ بھرت پرانی بھردا نہیں

اک دا ہون بناں کدی نہ پندھ دوئی دے مکدے نہیں
اک درگاہ وچ جھکدے آگے سارے آکے جھکدے نہیں

اک دے منکر دا کل عالم ہو جاندا انکاری اے
اک دے بردے نوں مل جاندی لکھاں دی سرداری اے

لگ انسان حیواناں تھلے کر دے کم نہیں اچھے پئے
اک دے منکر جا کے پوجن گائیاں باندڑ وچھے نہیں

خالق ولوں پھردے نہیں جد دل مورکھ انساناں دے
خالق دے اوہ بندے ہو کئے بندے بنن حیواناں دے

پشواں دے انسان پجاری ہے بھیڑی بدخونی کیہ
ودھ ایہدوں اے ہونی ہوز انسانی بے آبروئی کیہ

لہڑے مست و اں چہناں دے قلم میری دے ثانی
 سڈھر پد پھر پانی وانگوں ایہدی سڈھروانی
 قلم میری دا انت نہ پاندے دے در اں مارے بندے
 وانگ سمند دُور دُراٹے قلم میری دے ونڈے
 قلم میری دا دَار و دَر مل کٹے روک دِلاں دے
 قلم میری تھیں مڑ کے بلڈے چھڑے جوگ دِلاں دے
 قلم میری دَانیزہ و تھے مغش وراں دے سینے
 قلم میری دے اگے لگن سینیاں تھیں سس کینے
 مست شرابی اکھاں وانگوں قلم میری دے ڈورے
 مدد جہدی تھیں وانگ نشیاں لیندی خلقت لورے
 قلم میری شہباز شکاری جتھا پیندا ڈوروں
 سجھے زوراں وریاں نام قلم میری دے زوروں
 ہیٹھی آہی قلم میری دے شوکت شان شہزادے
 تھناں و اے قلم

چھپو گروہ
 گروہ پبلشرز
 لاہور